

Lesní lázně

bakalářská práce

Valerie Koubová

vedoucí práce

Ing. arch. Radek Suchánek, Ph.D

letní semestr 2022

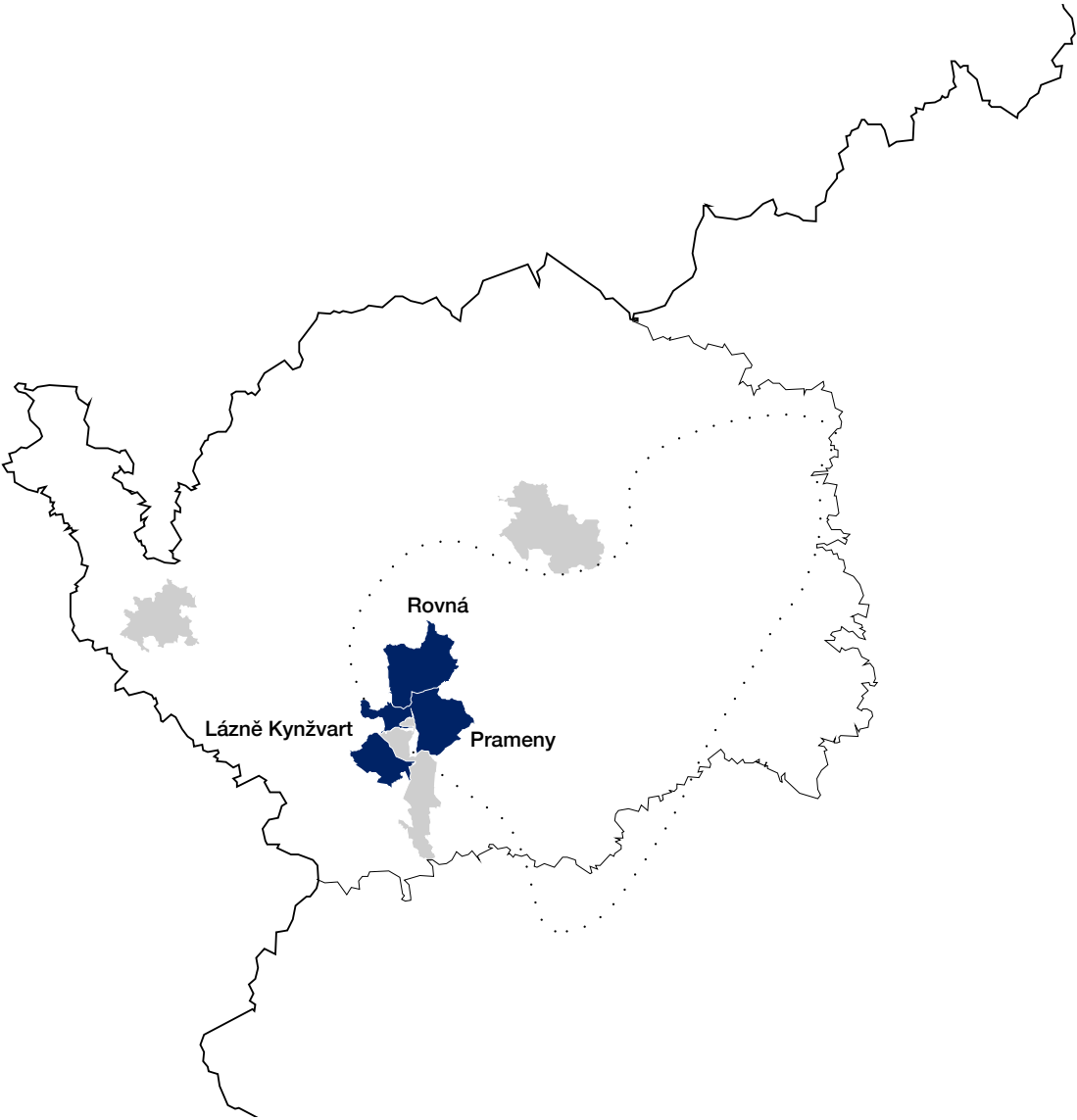
Fakulta umění a architektury
Technická univerzita v Liberci

Návrh se zabývá hledáním nové lázeňské typologie. Zkoumá vazby mezi krajinou a prostorem, mezi prostorem a člověkem. Krajina Slavkovského lesa je protkána hustým lesem se slatiništi a vytváří vhodné prostředí pro rozjímání. Umisťování objektů jemného charakteru vede s krajinou dialog a připravuje návštěvníka na prostorový zážitek samotných lázní.

Obsah

Místo	06	—	15
Úvaha	16	—	19
Člověk v krajině	20	—	27
Objekty v krajině	28	—	43
Prostor v krajině	44	—	119

Místo

1. pohled na Slavkovský les

2. Dlouhá stoka

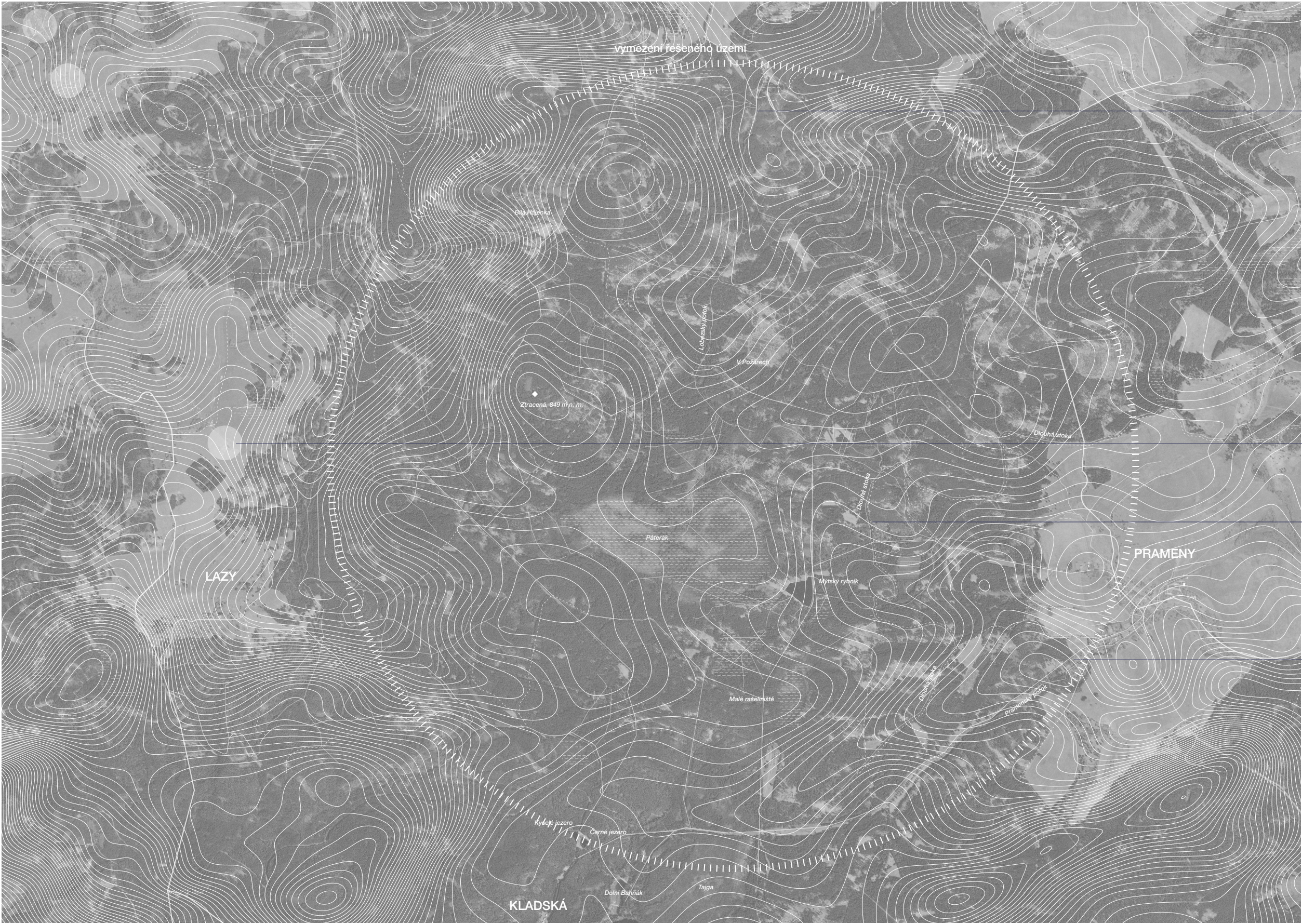

3. Pramenní jímky

Území Slavkovského lesa se nachází ve středu lázeňských měst celosvětového významu – Mariánské Lázně, Františkovy Lázně, Karlovy vary. V minulosti bývalo osídlené a obývané, nyní se z jeho paměti lidská stopa pomalu ztrácí.

Slavkovský les byl osidlován již od 13. století, lidé zde však zanechali stopy již mnohem dříve kvůli těžbě cínu. V první polovině 16. století byl na území vybudován umělý vodní kanál – Dlouhá stoka – využívaný k plavení dřeva s k zásobování cínových dolů vodou. Po druhé světové válce došlo k odsunu velké části obyvatel a k zániku mnoha vesnic. Poté území sloužilo jako vojenský výcvikový prostor. Během působení armády byly vesnice i pozůstatky zaniklých obcí nenávratně zničeny.

Území lesa s prameny, rašeliništi a malými vodními toky poskytuje ideální podmínky pro vytvoření lázní. V minulosti bylo na území Slavkovského lesa založeno několik lázeňských měst (Mariánské Lázně, Lázně Kynžvart, (zaniklé) městské lázně v Pramenech, vždy v blízkosti přírodního léčivého zdroje.

mapa území – lidská stopa v krajině

zaniklý Bůhnův mlýn

zaniklé obce

plavební kanál – Dlouhá stoka

Giselin a Rudolfův pramen

1. bývalé Dolní Lazy– nástupní místo

2. slatinové potoky

3. louky a horizonty

4. přístřešek Bílá Hájenka

5. rozcestník Bílá Hájenka

6. les

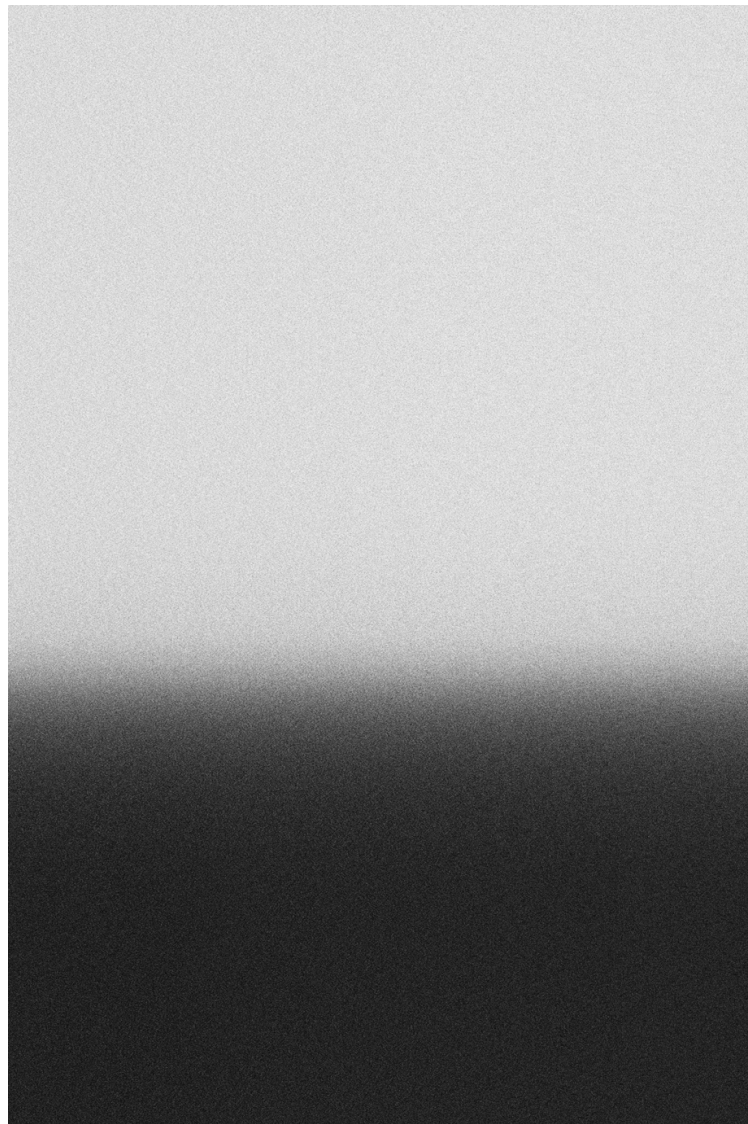

7. les

8. Prameny – nástupní místo

Úvaha

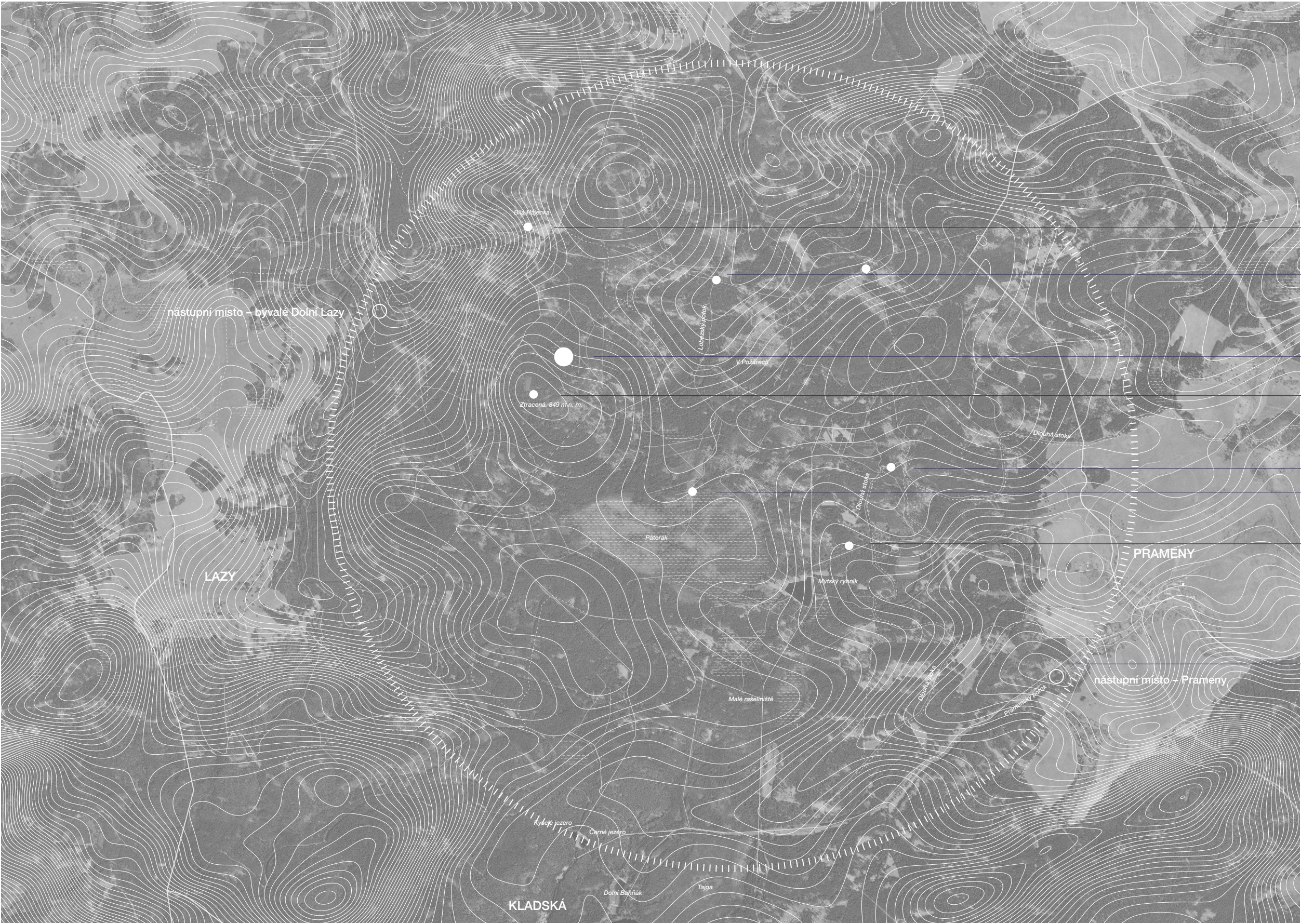

Zakládání lázní přímo u zdroje je časem osvědčeným postupem. Bezprostřední blízkost přírodního léčivého zdroje, kterým může být vývěr, rašeliniště nebo slatiniště, má řadu nesporných výhod. Fyzická blízkost léčivé substance je navíc stejně zásadní jako naše vědomí její blízkosti. Pojem terapeutická krajina popisuje prostředí, které přispívá k dosažení fyzického i duchovního uzdravení. Do definice takto jemného pojmu lze zahrnout faktory subjektivního vnímání estetiky krajiny i objektivní, měřitelné znaky, jakými jsou přítomnost přírodních léčivých zdrojů a vhodné klimatické podmínky. Celostní lázeňská léčba využívá potenciál léčivých zdrojů (voda a rašelina) i samotného prostředí, ve kterém se nacházejí. Jedním z nejlepších prostředí pro lázeňskou léčbu je les. Terapeutické působení lesa je předmětem empirického pozorování i exaktního měření a má své místo v komplexní lázeňské léčbě.

Vznik lázní přímo v krajině, u pramenů, je esenciální nejen kvůli fyzické blízkosti přírodního léčivého zdroje, ale i kvůli kladnému působení okolního prostředí. Meditativní aspekt krajiny ovlivňuje meditativní aspekt lázní a naopak. Lázeňská typologie je charakteristická vytvářením klidného prostoru pro očistu ducha i těla. Okolní krajina, se kterou objekt lázní vstupuje do blízkého vztahu, není pouhým nástrojem k zesílení meditativních účinků tohoto prostoru; je jejich stejně významným původcem.

Cesta lesem lemovaná jemnými objekty vede poutníka do lesních lázní. Ty ho nejdříve pohltní do tmy, do země, ze které vzešla rašelina. Poté následuje cesta na světlo, za vodou s očištnými účinky. Po ponoření do tmy vyjdeme za světlem a znovu hledáme vlastní horizont – pevný bod na naší cestě, podle kterého se orientujeme – vnitřní klid.

Člověk v krajině

mapa území – místa v krajině

přístřešek

koupele

lázně

věž

Dlouhá stoka

rašeliníště

studánka

prameny

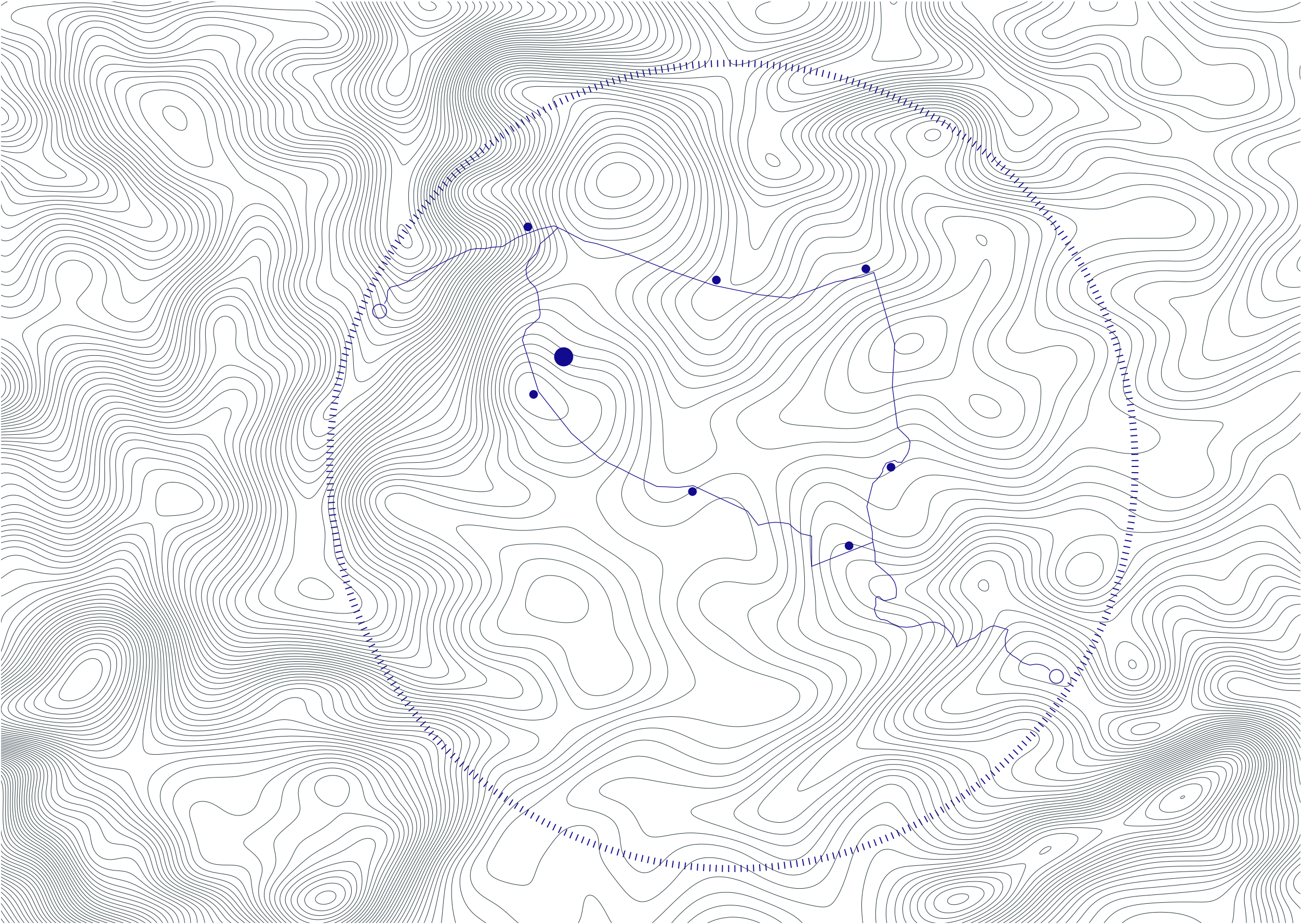
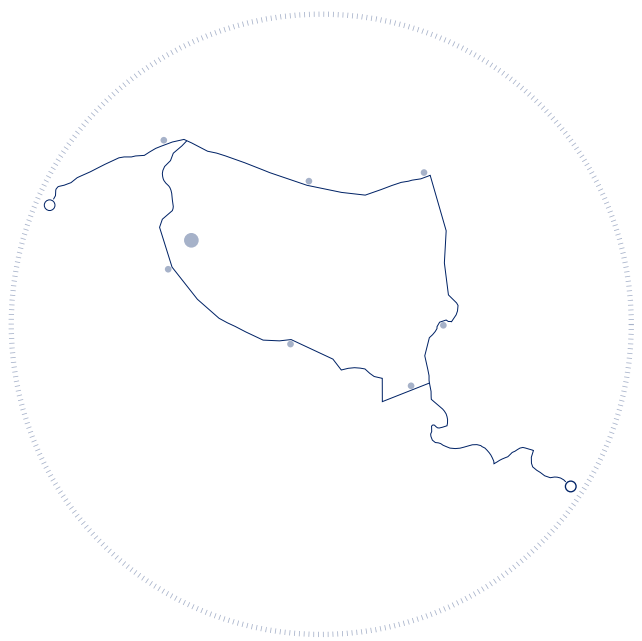

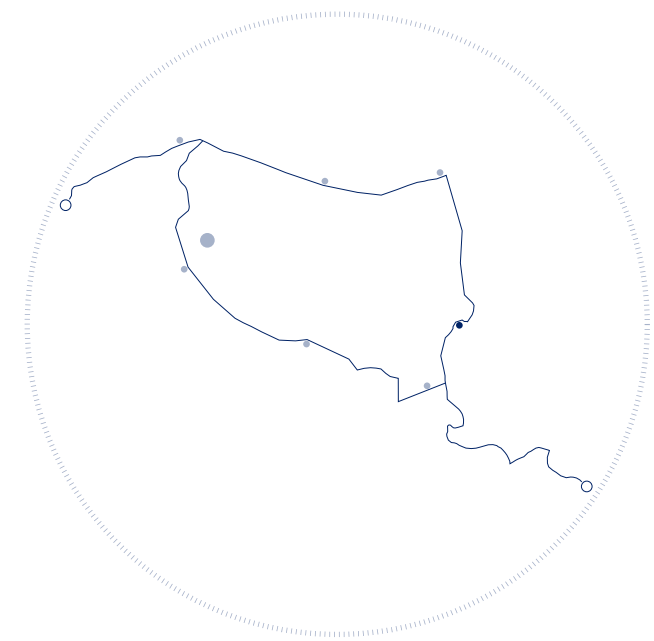
schéma – objekty a stezka

Objekty v krajině

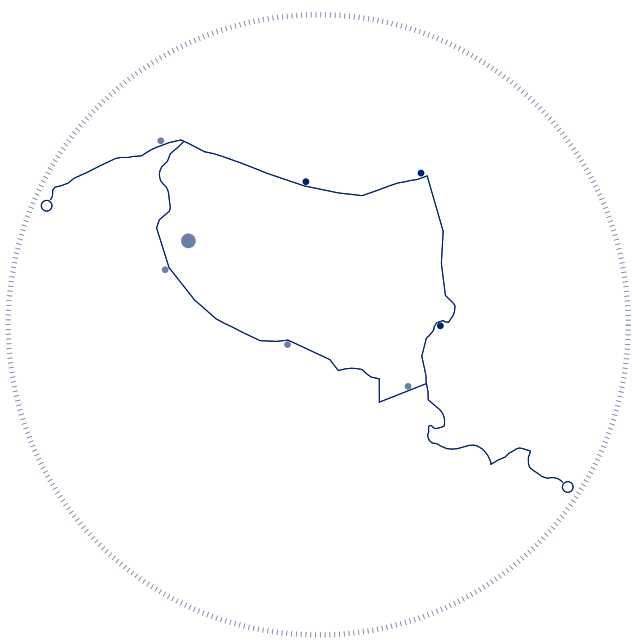
Prameny

Nástupní místo terapeutické stezky lesem. Místo bývalých městských lázní, kde jsou v současnosti jímány dva prameny – Giselin a Rudolfův. Navržené objekty v jednom případě kopírují tvar nynějších schodů k vývěru a ve druhém případě pro pramen vytvářejí samostatné pítko.

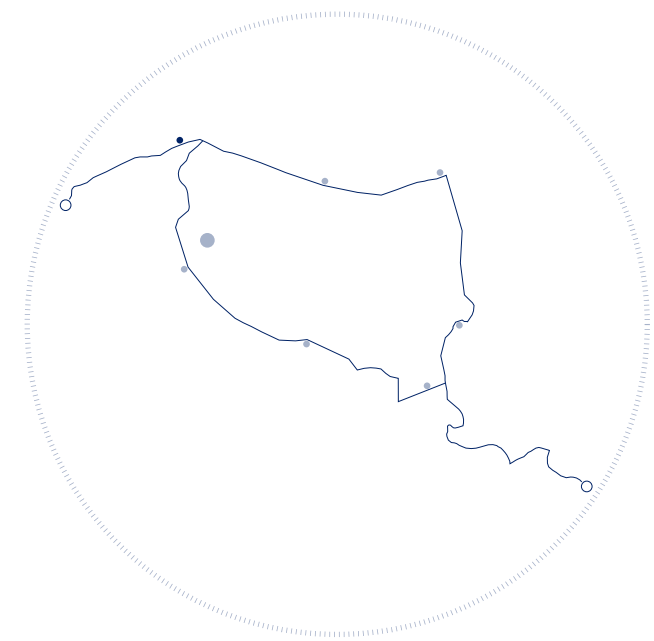
Dlouhá stoka

Staletý umělý vodní kanál vybudovaný pro plavení dřeva a pro zásobení cínových dolů vodou. Jeho břeh tvoří kamenné stěny pevně svírající tok. Umisťováním hranolů po směru či proti směru toku jsou ve vodním díle vytvářeny zálivy.

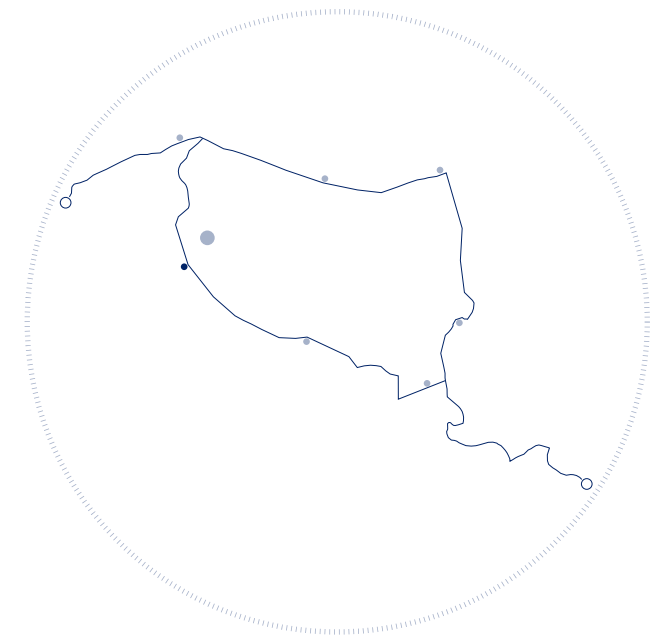
Koupele

Ve dvou místech, kde se větví a slévají malé potoky jsou umístěny nízké betonové skruže zadržující dostatečné množství vody k letnímu osvěžení. Koupat se přímo mezi stromy je pocit blízký absolutnímu štěstí.

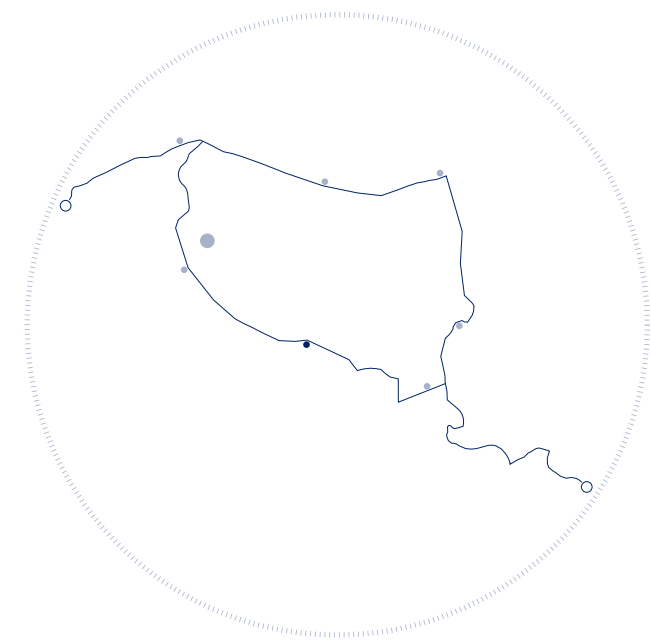
Přístřešek

Nahrazení původního chátřejícího přístřešku stálější formou zvýrazňuje lidskou stopu v území. Přístřešek nabízí poutníkovi posezení a clonu od okolí.

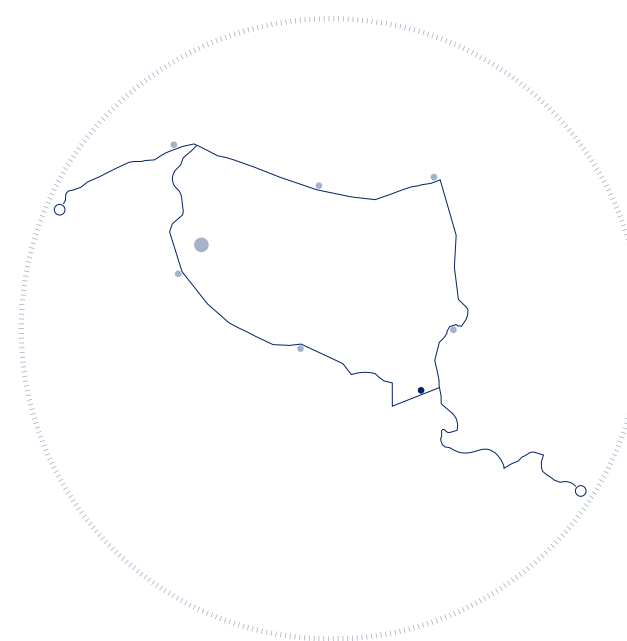
Věž

Slavkovský les je protkaný hustými lesy a vrcholy jsou jen vyvýšeninami obklopenými stromy. Věž / rozhledna vás vezme na cestu do korun stromů a nabídne rozhled na špičky smrků a možná i na protilehlé horizonty. Nepřevyšuje stromy, pouze vynáší poutníka do výšky jejich očí.

Rašeliniště

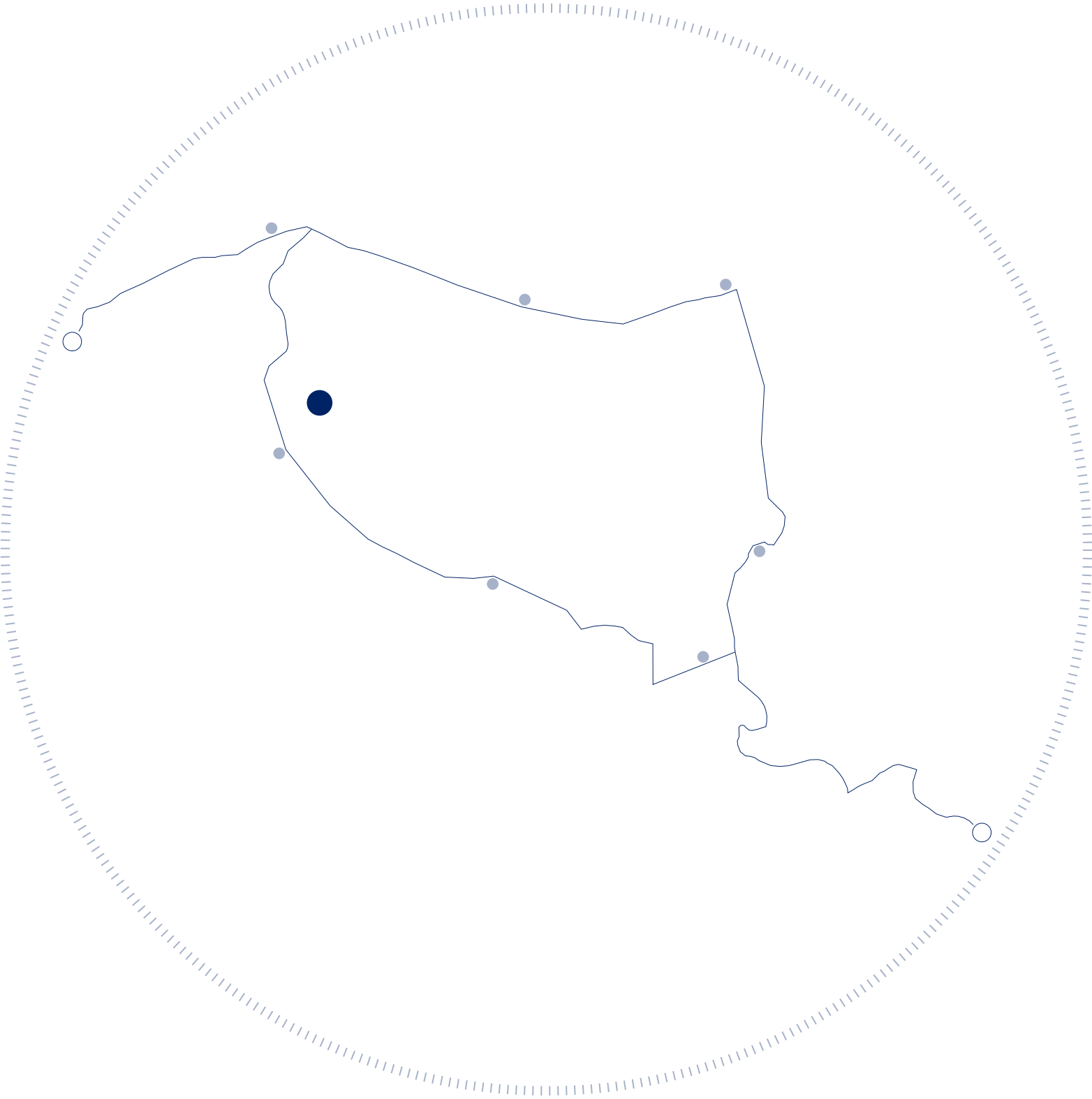
Rašelina je jedním z hlavních motivů celých lázní. Je v ní uložena zemská energie a je schopna nám ze sebe předat své teplo. Abychom tento léčivý element poznali lépe, molo nás zavede hlouběji do rašeliniště a zpříjemní nám cestu – můžeme pozorovat okolní stromy a jejich odrazy ve vodních plochách rašeliniště.

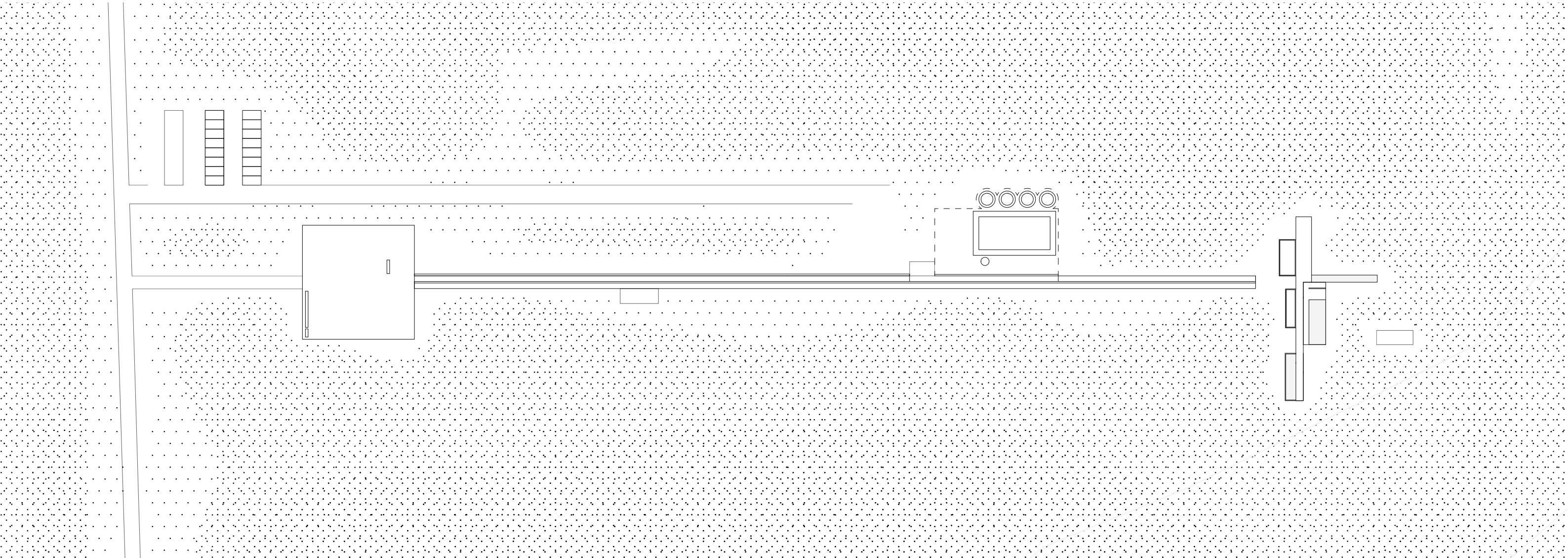

Studánka

Voda je základním elementem a má v krajině jasné místo. Studánka je tvořena trvalým materiálem zdůrazňující důležitost a stálost vody v krajině.

Prostor v krajině

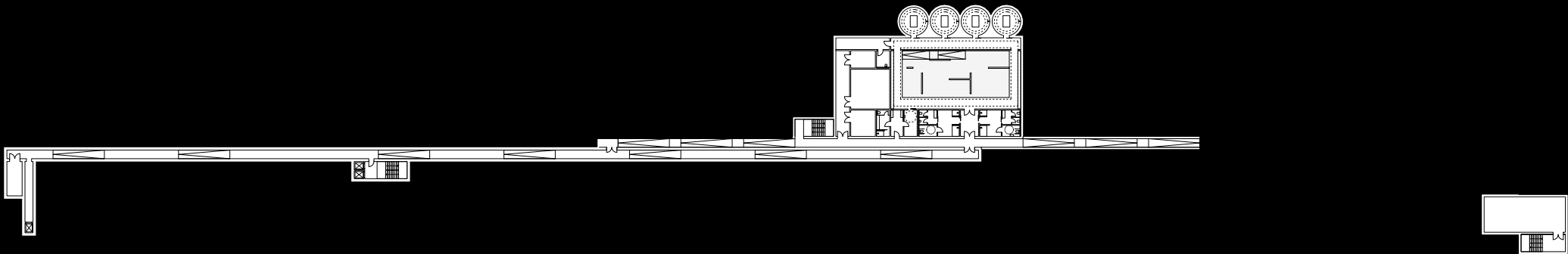

zázemí

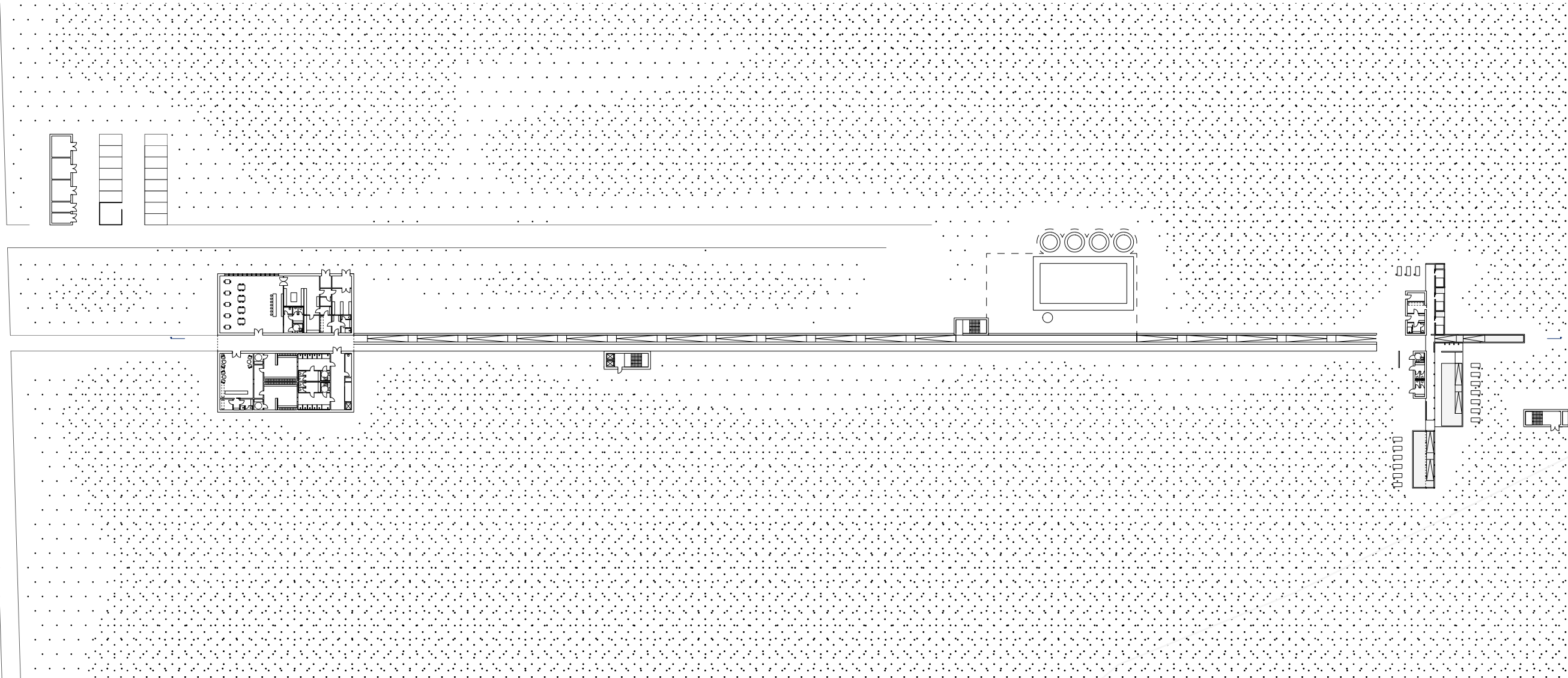
vstup

rašelinové lázně

vodní lázně

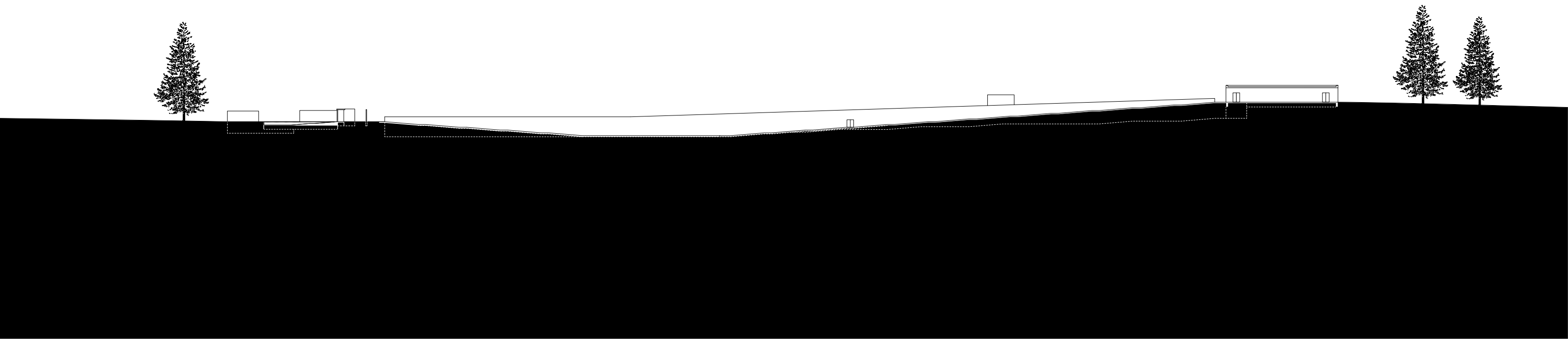
rašelinové lázně

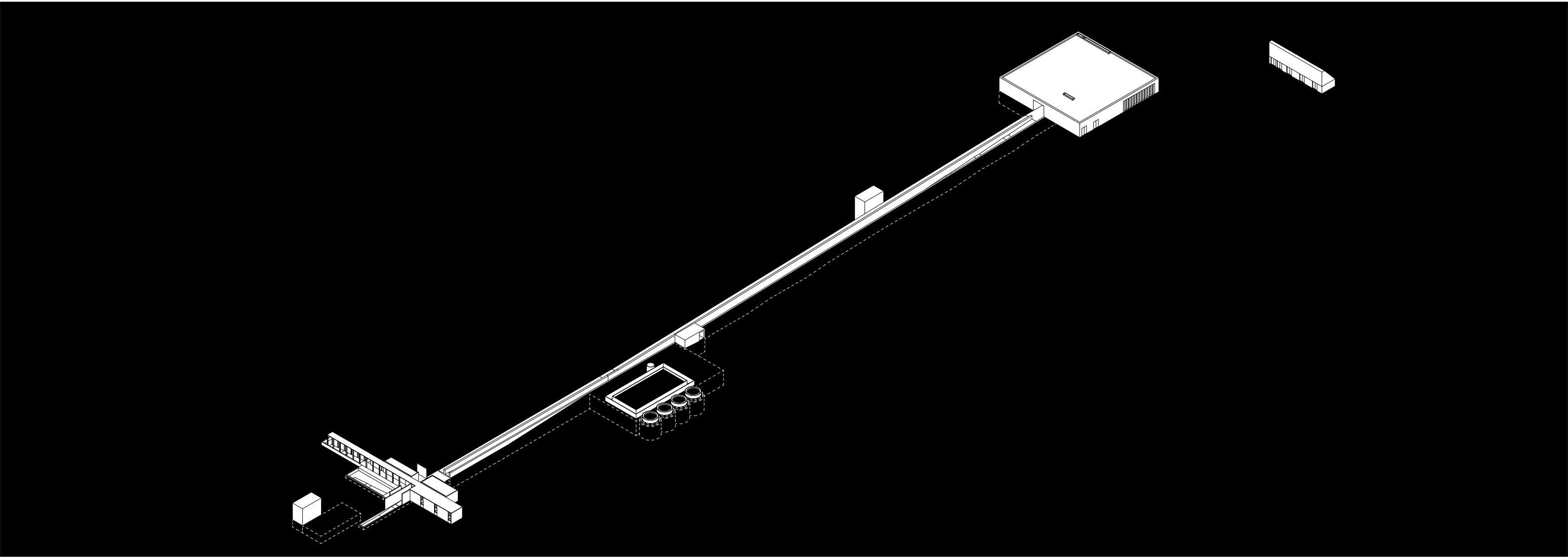

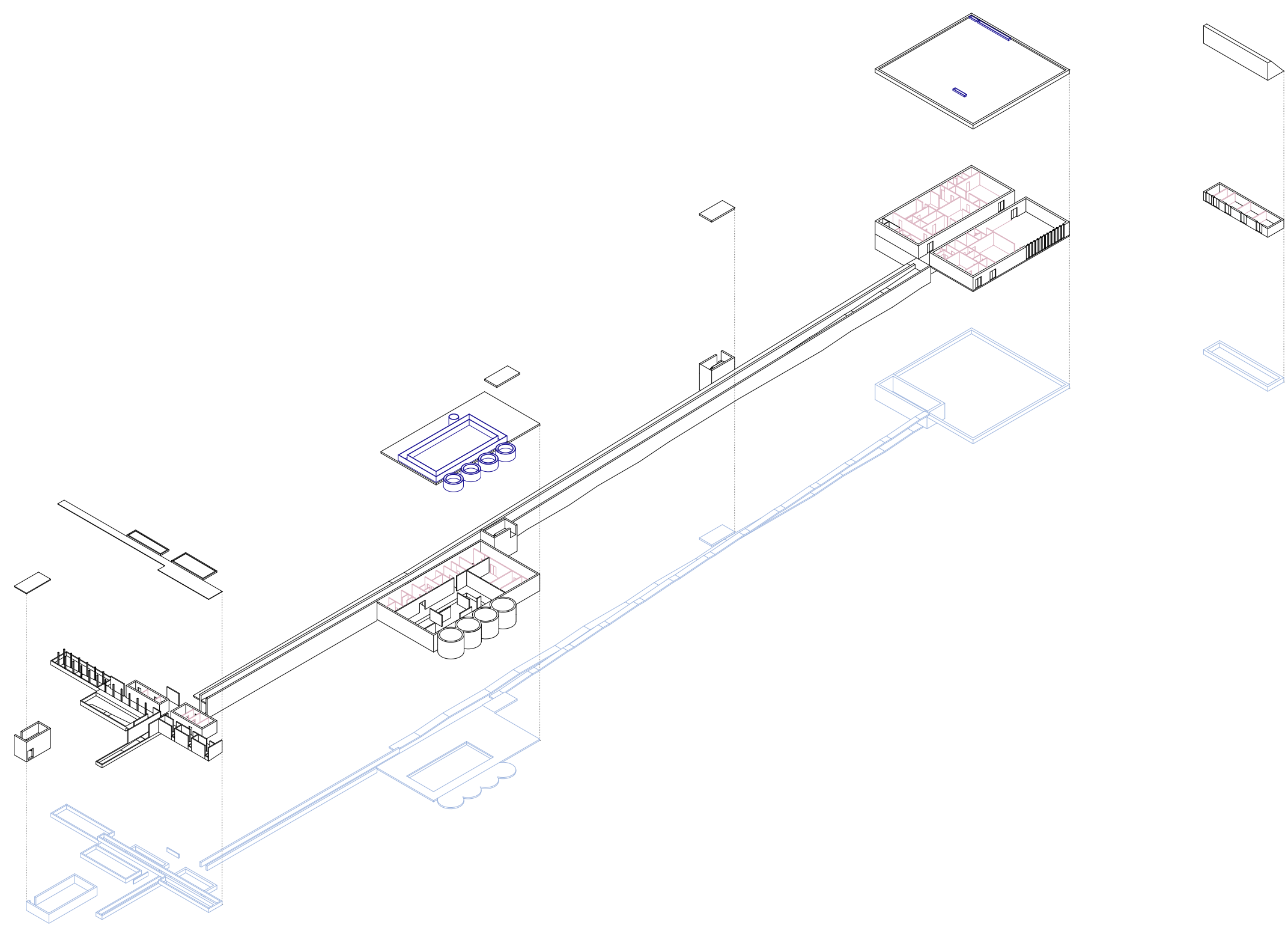
zázemí

vstup

vodní lázně

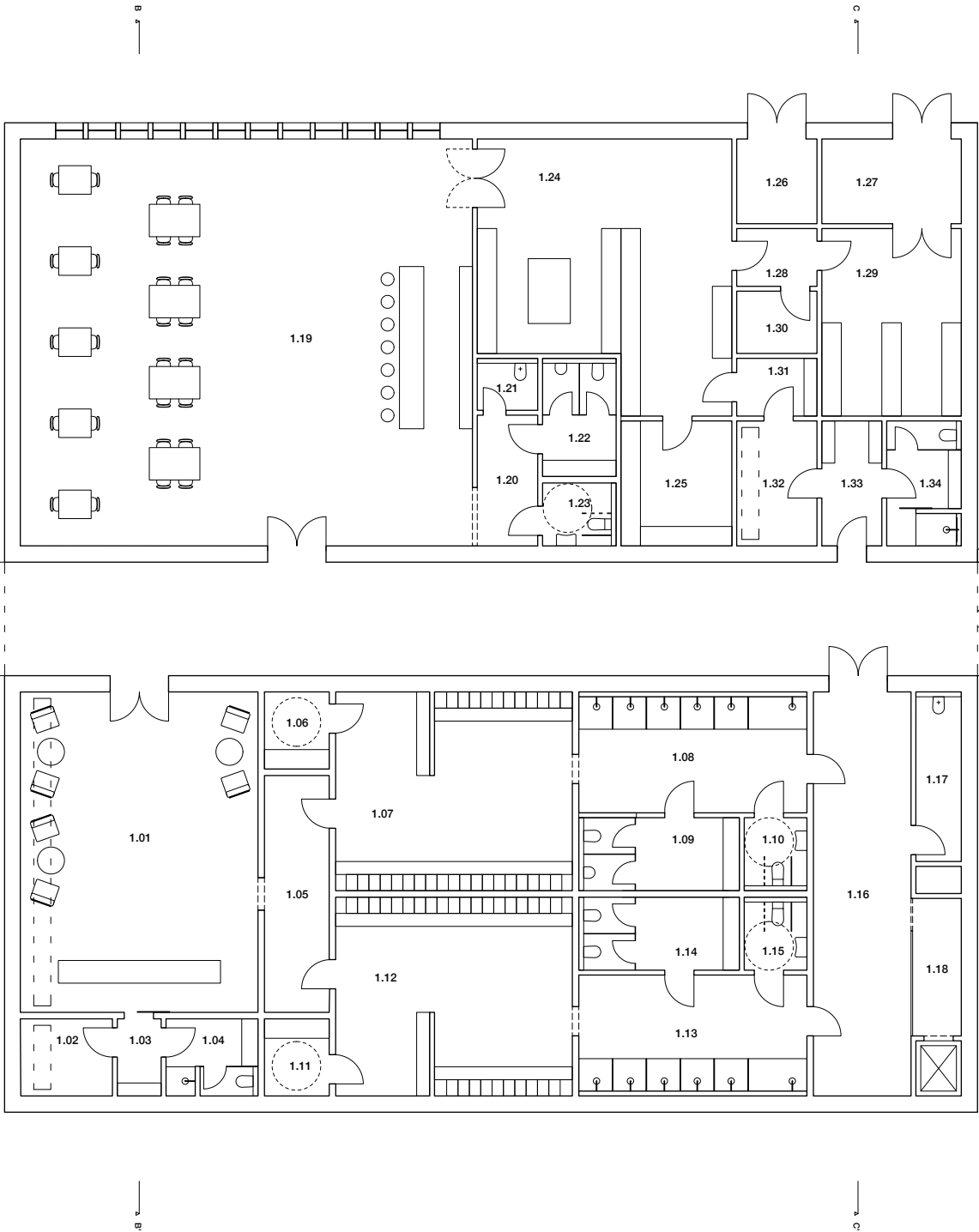

- světlíky
- nenosné přčky
- nosné konstrukce
- základové konstrukce

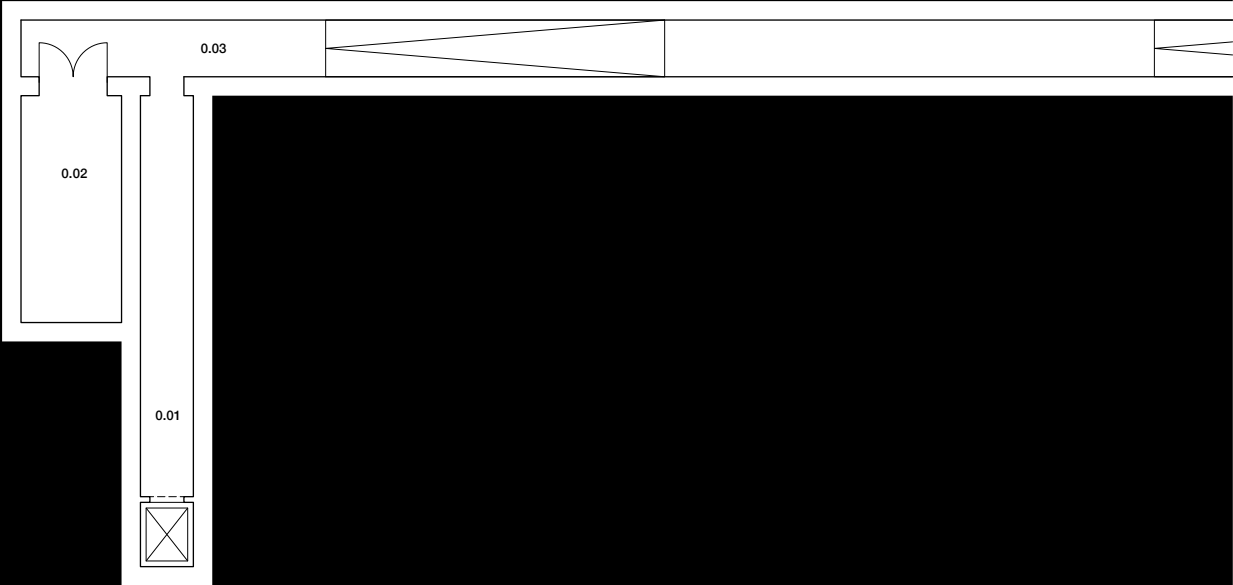
Vstup

1.01	recepce / lobby	72,24	m²
1.02	zaměstnanci – denní místnost	6,72	m²
1.03	zaměstnanci – šatna	3,22	m²
1.04	zaměstnanci – hygienické zázemí	6,74	m²
1.05	vstup do šaten	14,57	m²
1.06	muži – převlékací / přebalovací kabina	4,75	m²
1.07	muži – šatna	44,72	m²
1.08	muži – sprchy	25,69	m²
1.09	muži – toalety	11,14	m²
1.10	muži – bezbariérová toaleta	4,35	m²
1.11	ženy – převlékací / přebalovací kabina	4,75	m²
1.12	ženy – šatna	44,72	m²
1.13	ženy – sprchy	25,69	m²
1.14	ženy – toalety	11,14	m²
1.15	ženy – bezbariérová toaleta	4,35	m²
1.16	chodba	37,50	m²
1.17	úklidová místnost	7,32	m²
1.18	výtah do podzemního podlaží	9,14	m²
1.19	restaurace	174,70	m²
1.20	vstup na toalety	7,50	m²
1.21	úklidová místnost	3	m²
1.22	toalety – muži	8,26	m²
1.23	toaleta – ženy / bezbariérová	4,40	m²
1.24	kuchyně a příprava	58,50	m²
1.25	mytí nádobí	13,75	m²
1.26	strojovna vzduchotechniky	6,46	m²
1.27	zásobování	11,62	m²
1.28	předsíň	4,41	m²
1.29	sklad	24,85	m²
1.30	mrazák	4,75	m²
1.31	předsíň	4,41	m²
1.32	zaměstnanci – denní místnost	9,54	m²
1.33	zaměstnanci – šatna	7,13	m²
1.34	zaměstnanci – hygienické zázemí	8,86	m²

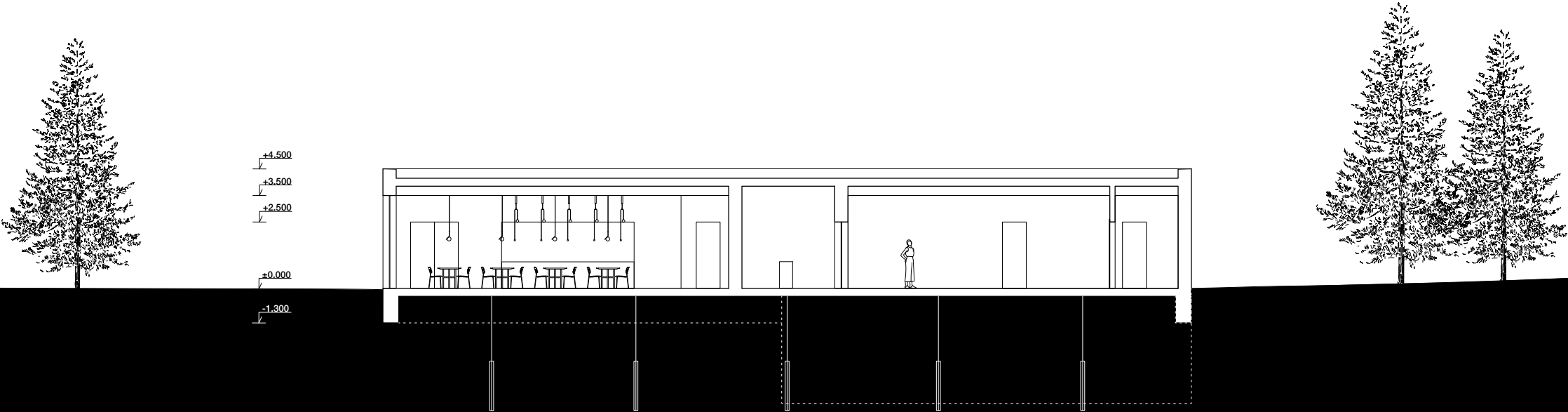
3

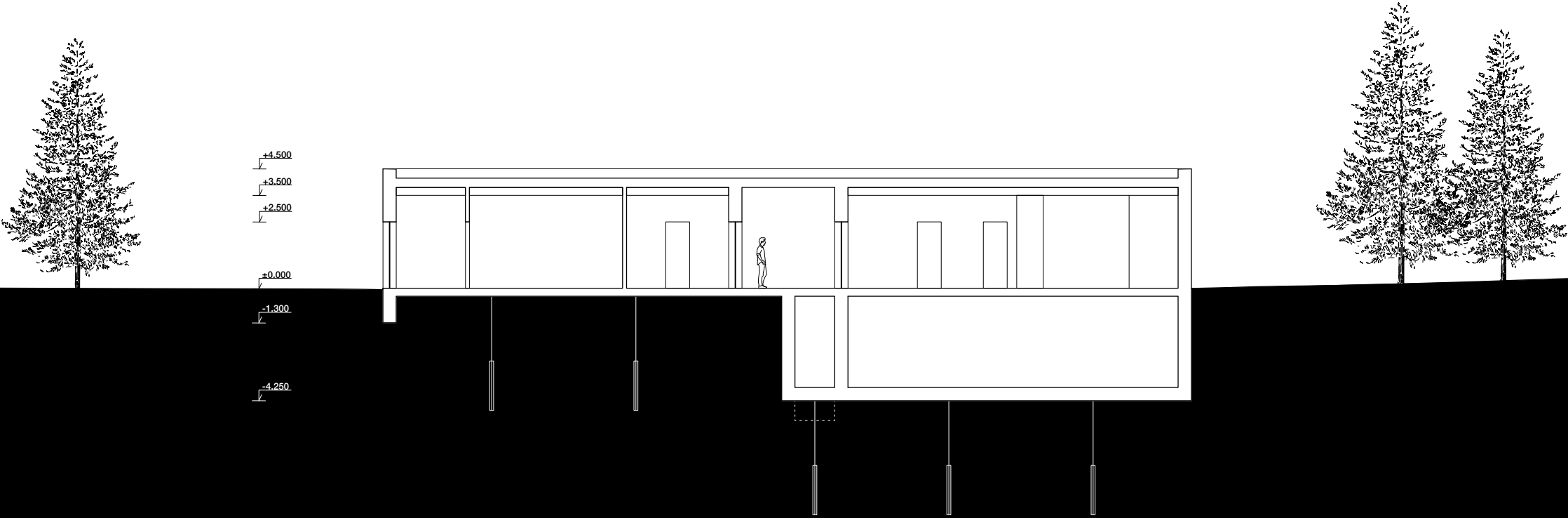

3

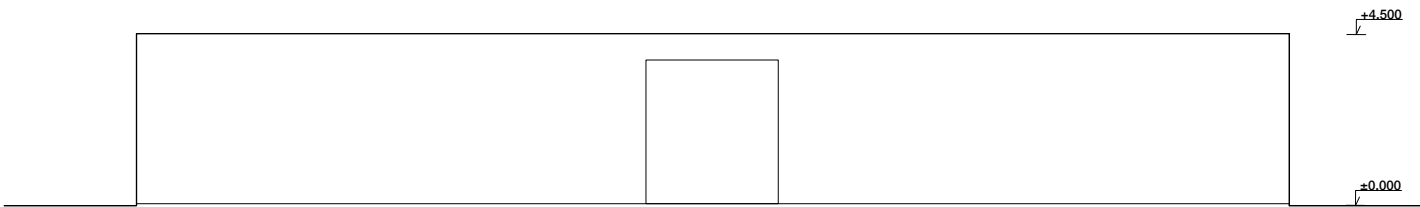
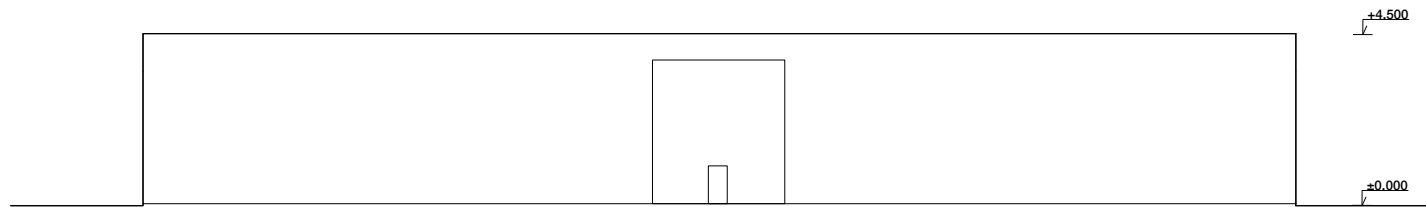

0.01	výtah do podzemního podlaží	14,45	m²
0.02	strojovna VZT	15,96	m²
0.03	spojovací chodba	254,65	m²

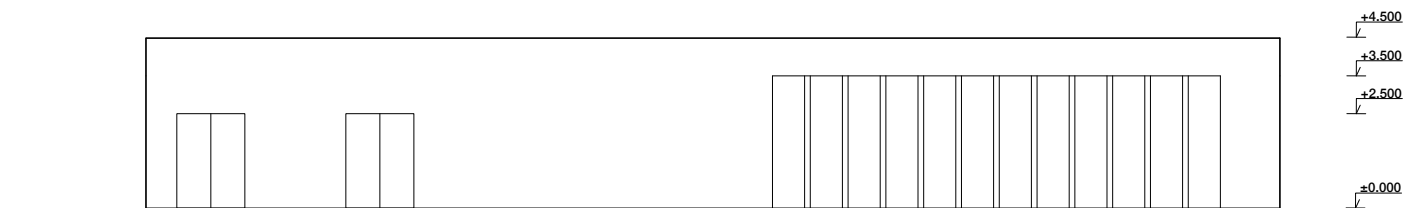
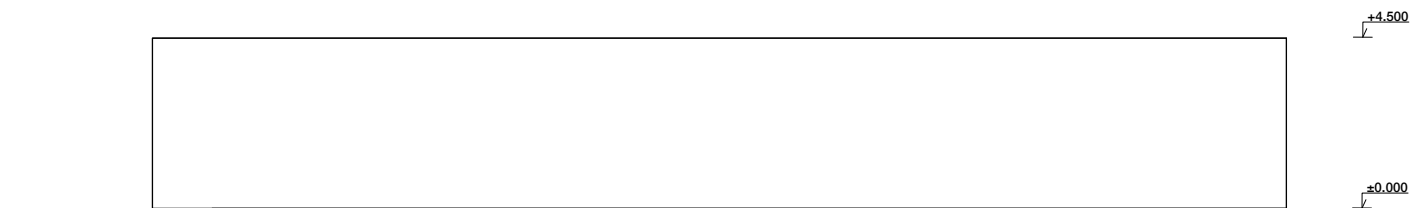

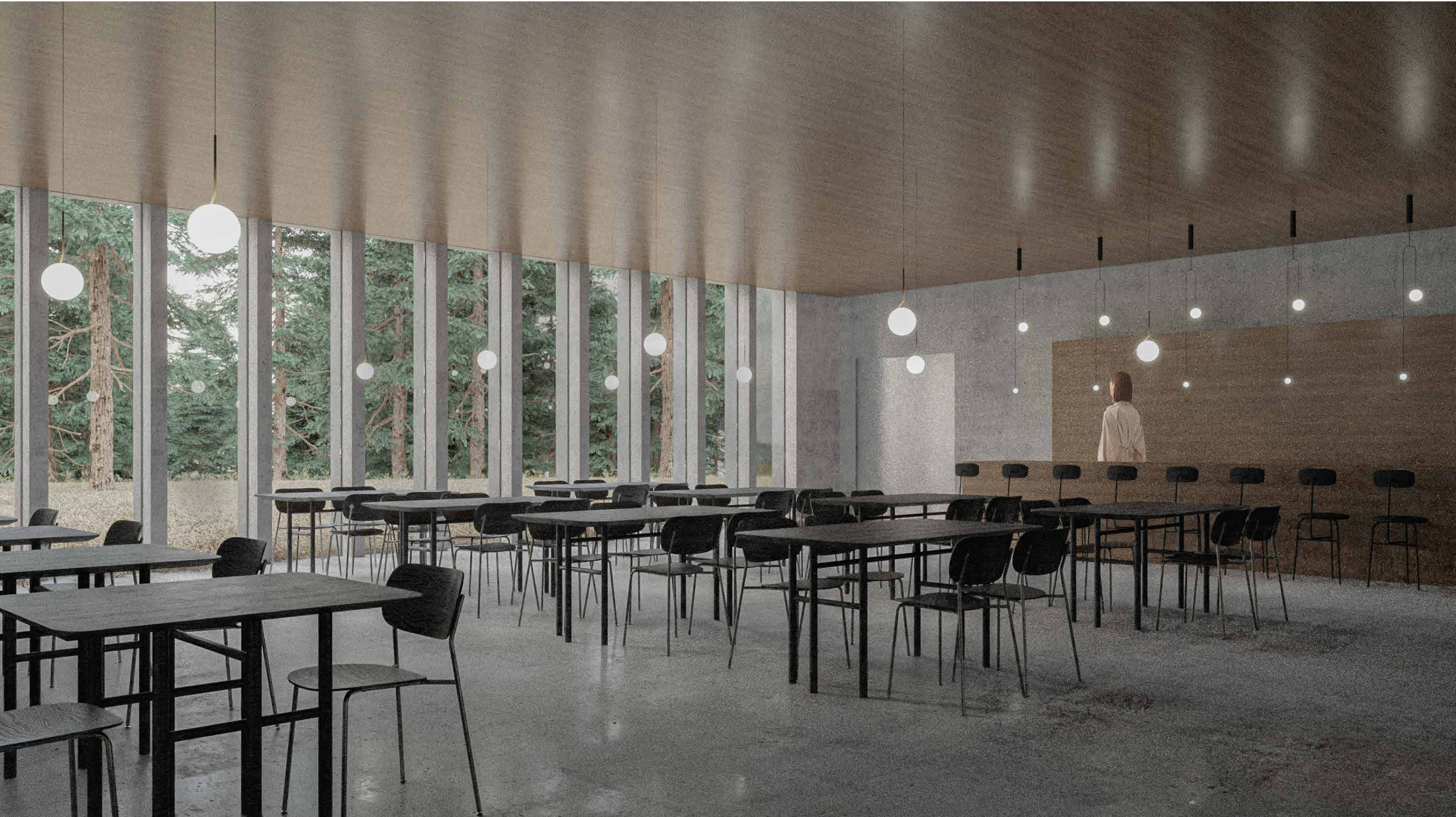

západojižní a východoseverní

jihovýchodní a severozápadní

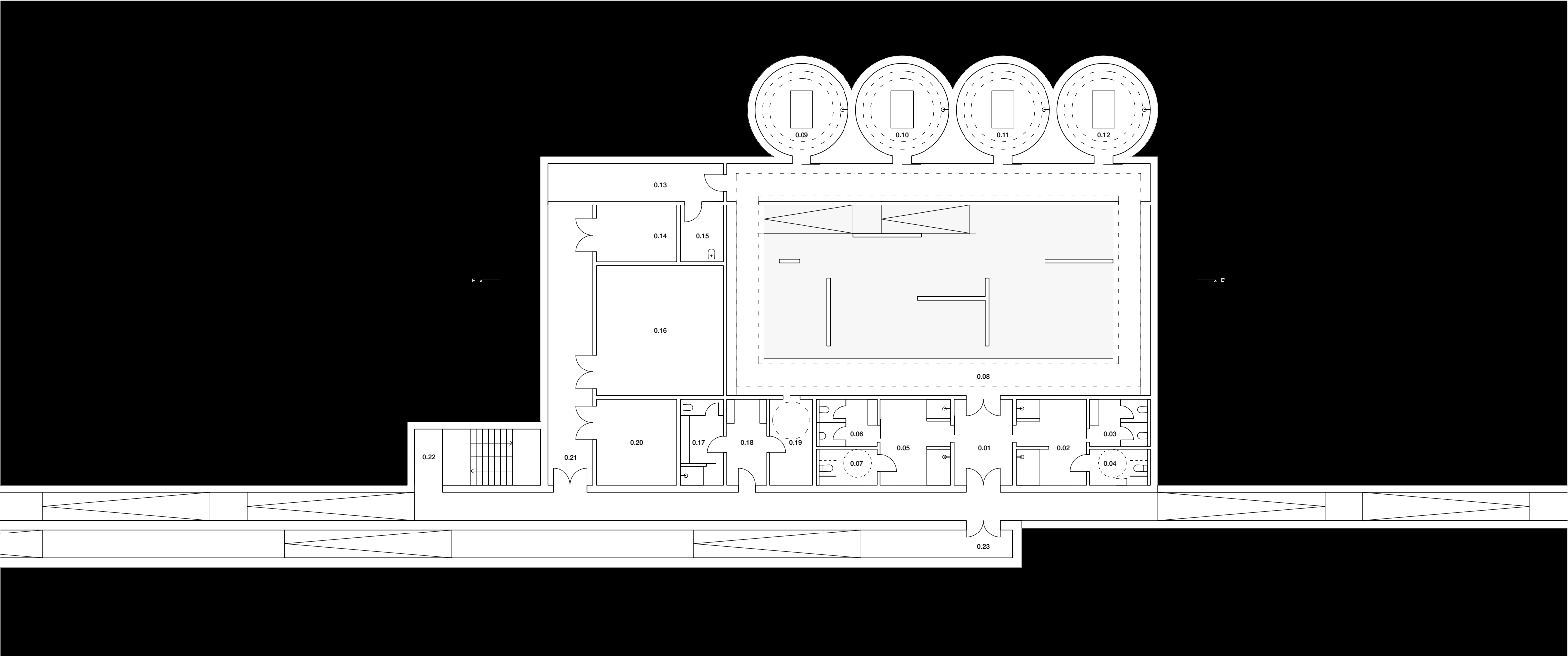

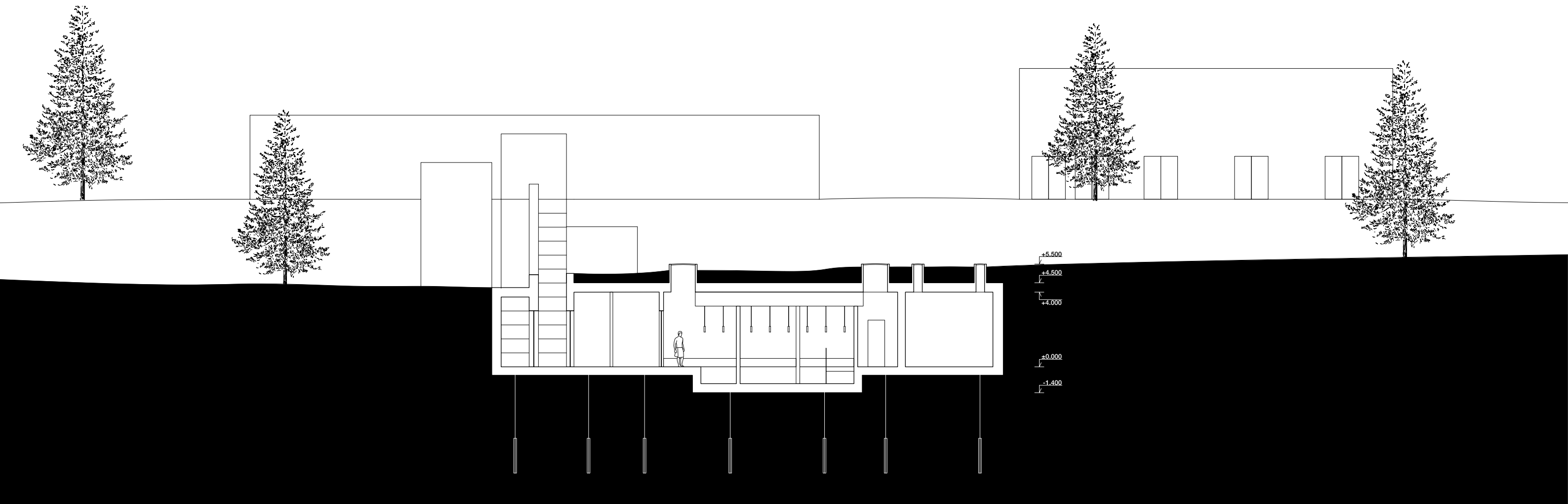

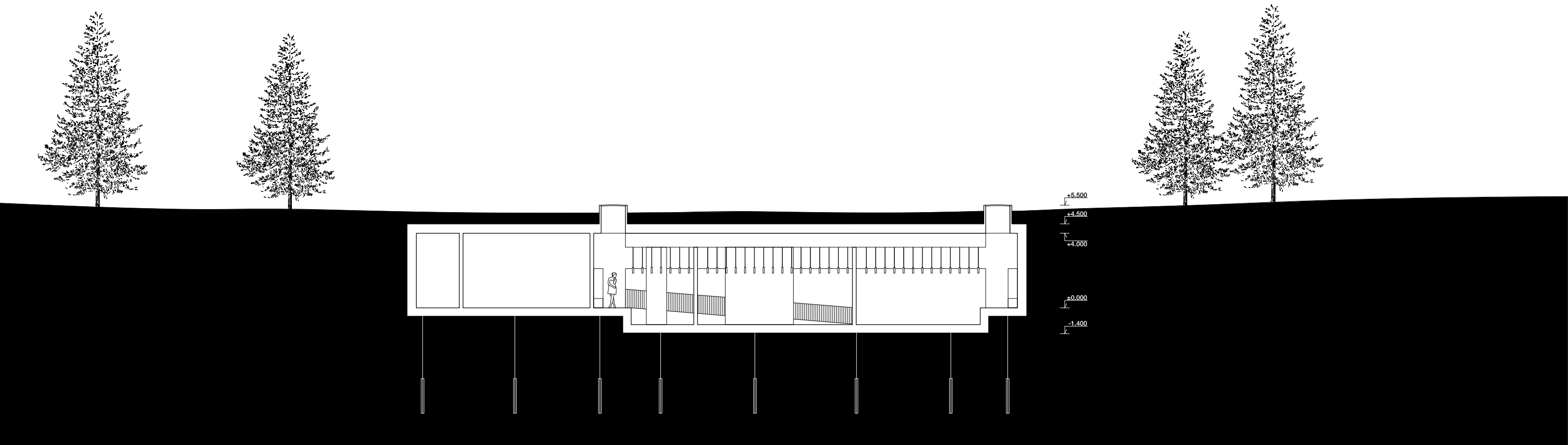
Rašelinové lázně

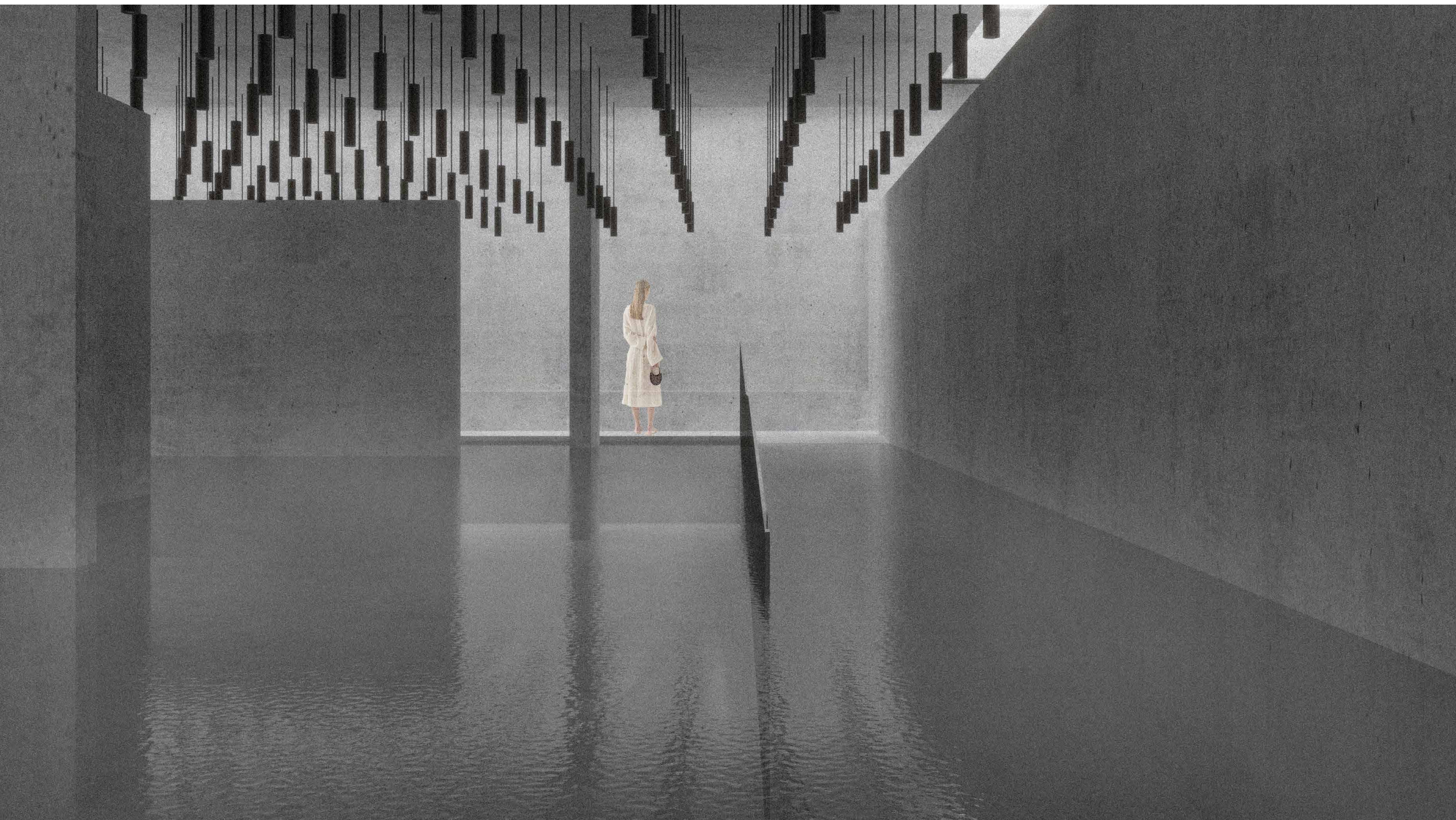

0.01	vstup	14,46	m²
0.02	ženy – sprchy	17,37	m²
0.03	ženy – toalety	8,18	m²
0.04	ženy – bezbariérová toaleta	6,28	m²
0.05	muži – sprchy	17,37	m²
0.06	muži – toalety	8,18	m²
0.07	muži – bezbariérová toaleta	6,28	m²
0.08	bazén s rašelinou	281,34	m²
0.09	rašelinové zábaly	19,63	m²
0.10	rašelinové zábaly	19,63	m²
0.11	rašelinové zábaly	19,63	m²
0.12	rašelinové zábaly	19,63	m²
0.13	nahřívání rašeliny	18,80	m²
0.14	technická místnost	13,07	m²
0.15	úklidová místnost	7,00	m²
0.16	bazénové technologie	43,32	m²
0.17	zaměstnanci – hygienické zázemí	10,58	m²
0.18	zaměstnanci – šatna	9,89	m²
0.19	zaměstnanci – denní místnost	10,58	m²
0.20	strojovna vzduchotechniky	19,78	m²
0.21	chodba	36,00	m²
0.22	exteriérové schodiště	22,94	m²
0.23	spojovací chodba	254,65	m²

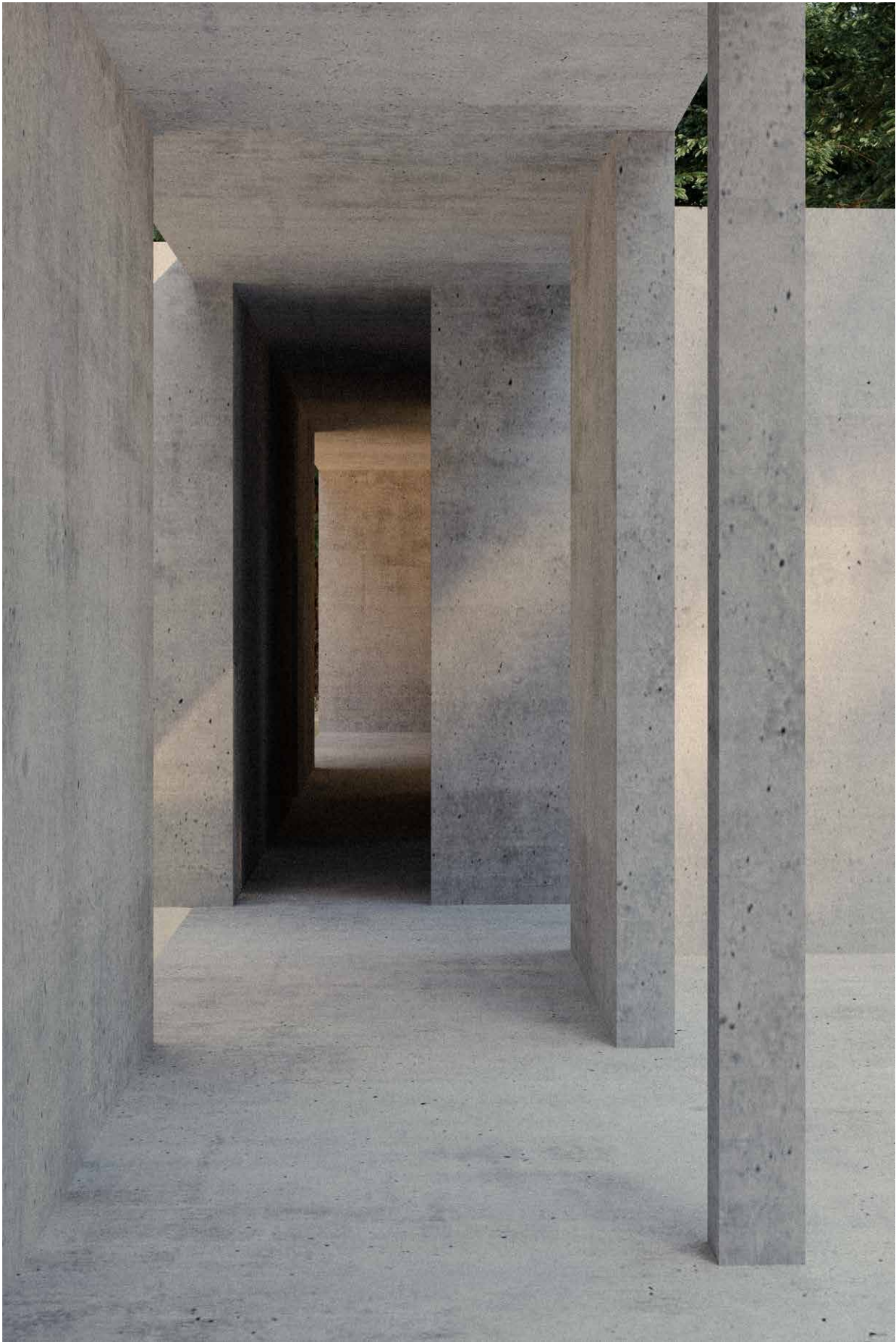

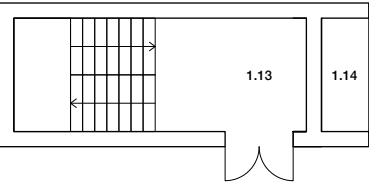
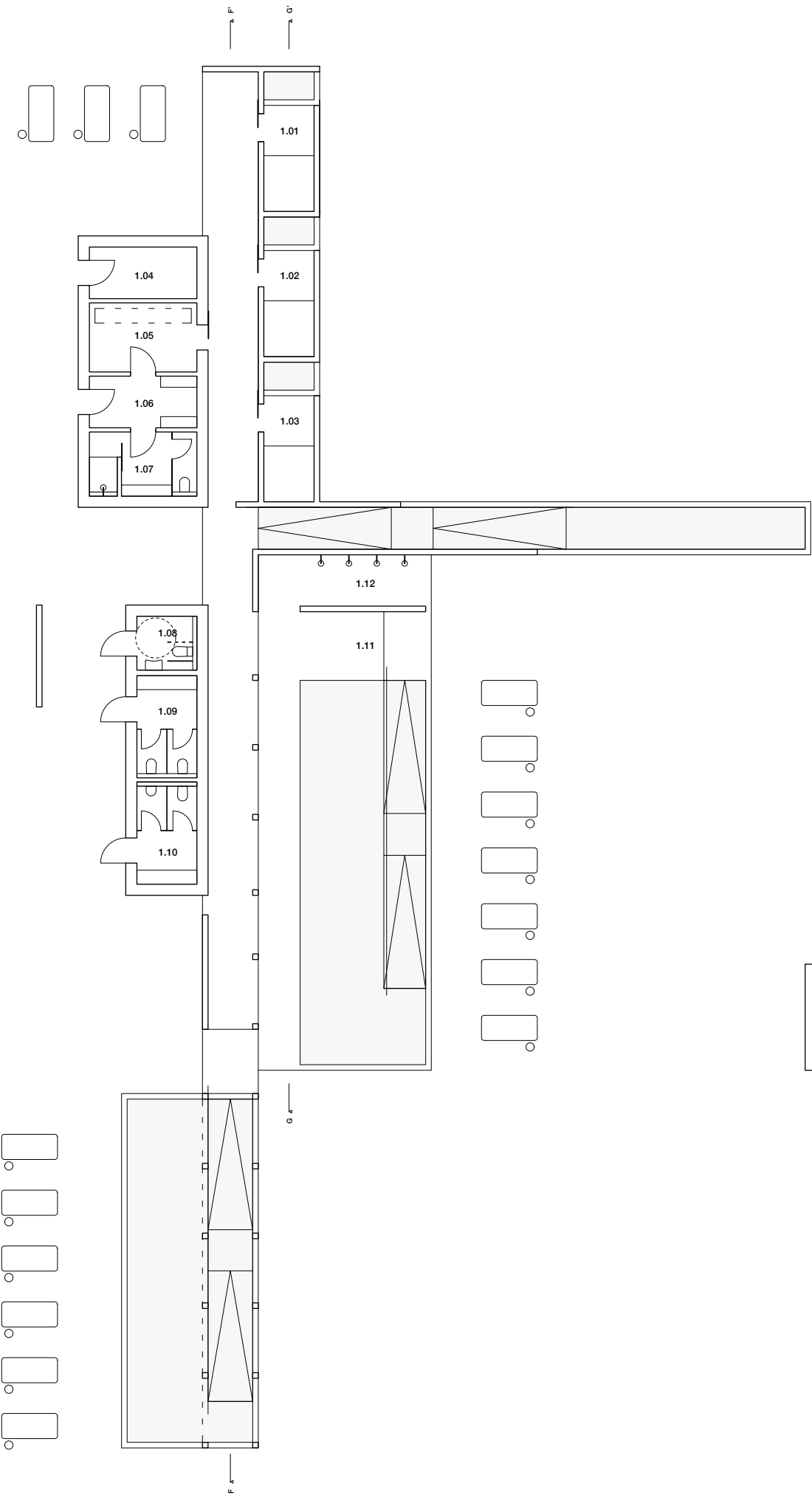
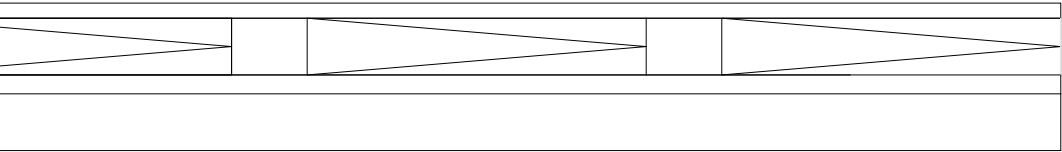

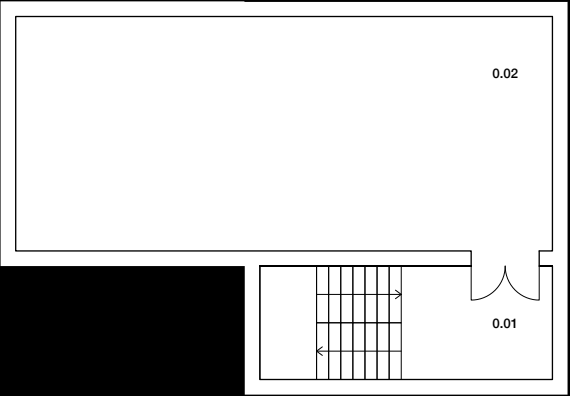

Vodní lázně

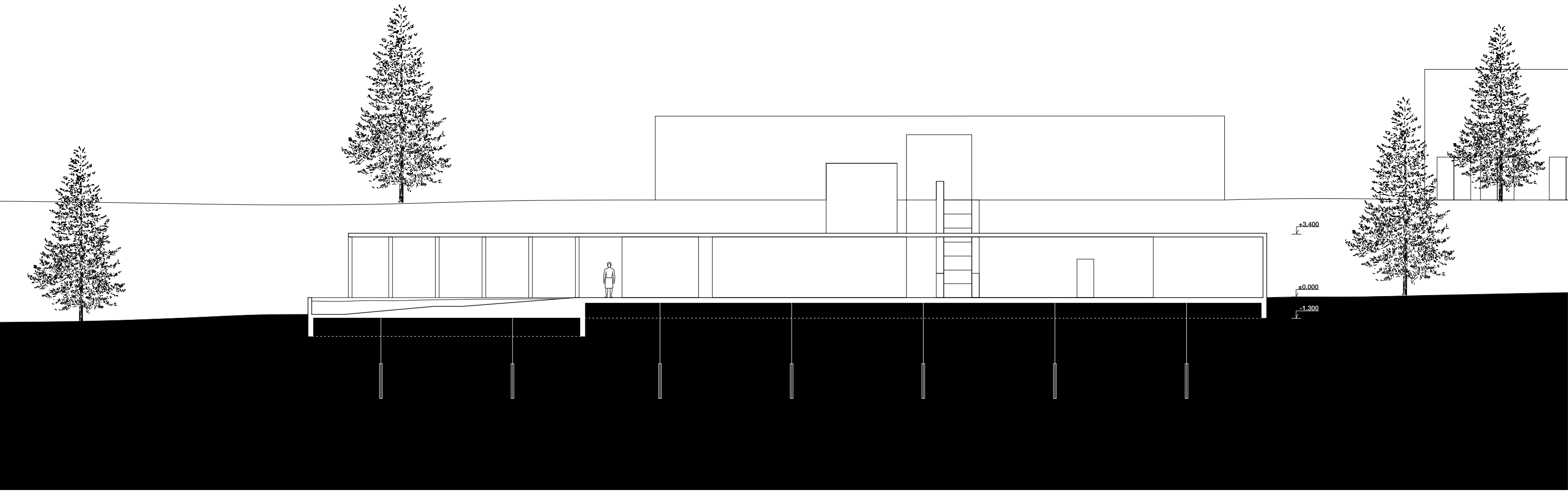
1.01	koupeľ	9,00	m ²
1.02	koupeľ	9,00	m ²
1.03	koupeľ	9,00	m ²
1.04	úklidová miestnosť	7,13	m ²
1.05	zamestnanci – denná miestnosť	9,54	m ²
1.06	zamestnanci – šatňa	7,13	m ²
1.07	zamestnanci – hygienické zázemí	8,86	m ²
1.08	toalety – bezbariérové	4,15	m ²
1.09	toalety – ženy	7,87	m ²
1.10	toalety – muži	7,87	m ²
1.11	venkovní sprchy	12,23	m ²
1.12	venkovní areál	–	
1.13	schodiště do tech. zázemí	23,20	m ²
1.14	výklenek pro tepelné čerpadlo	3,75	m ²

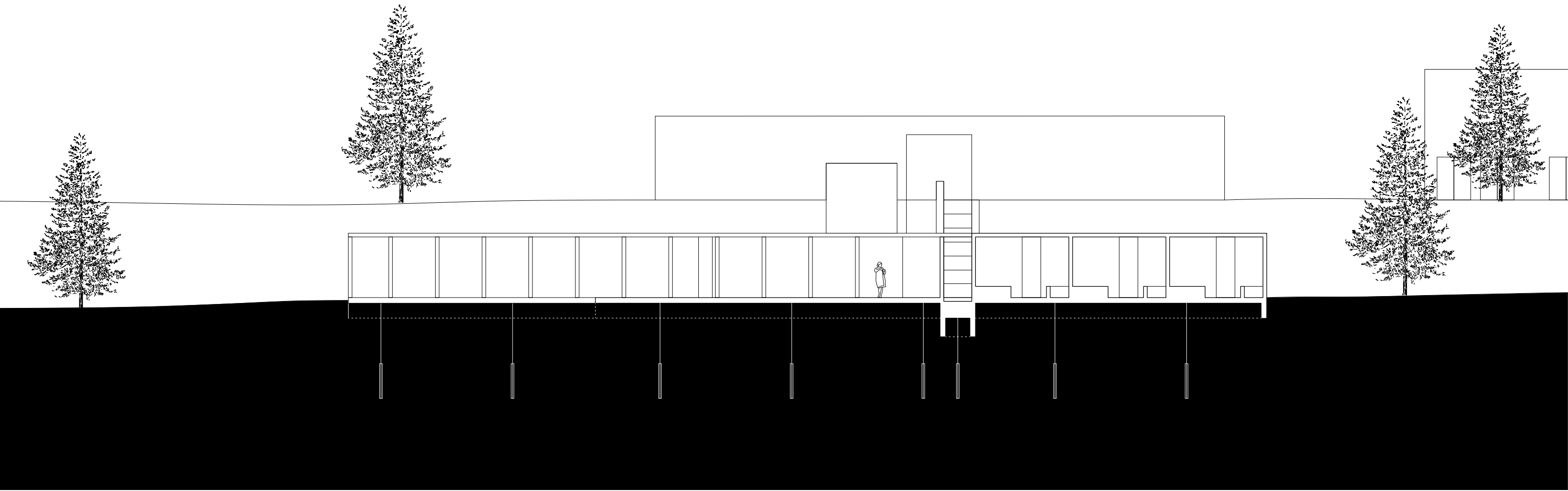

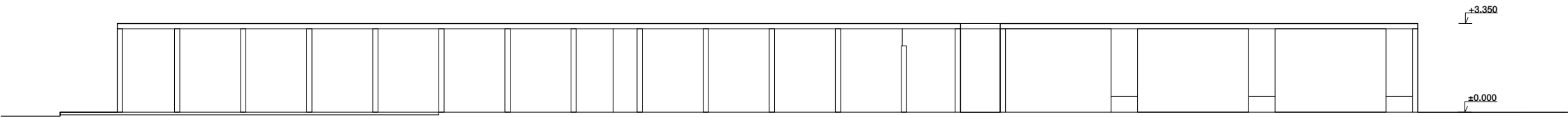
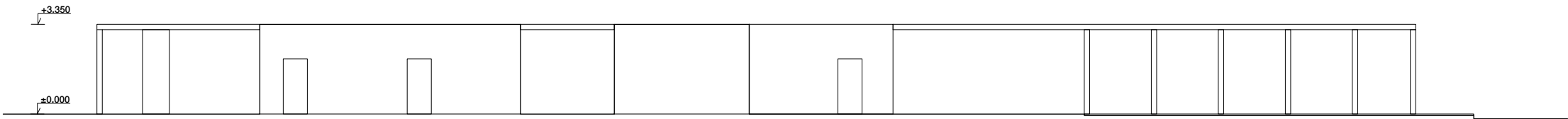
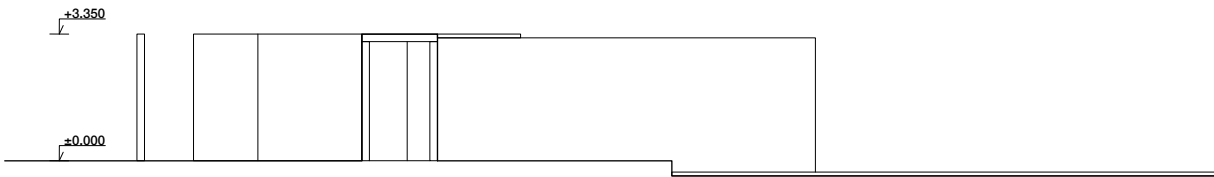
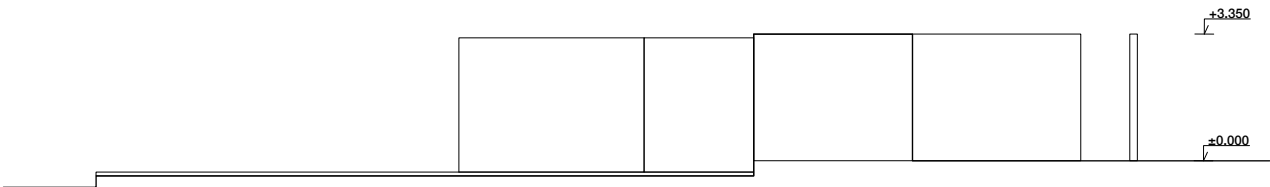
0.01 schodiště do tech. zázemí
0.02 technologické zázemí

23,20 m²
88,04 m²

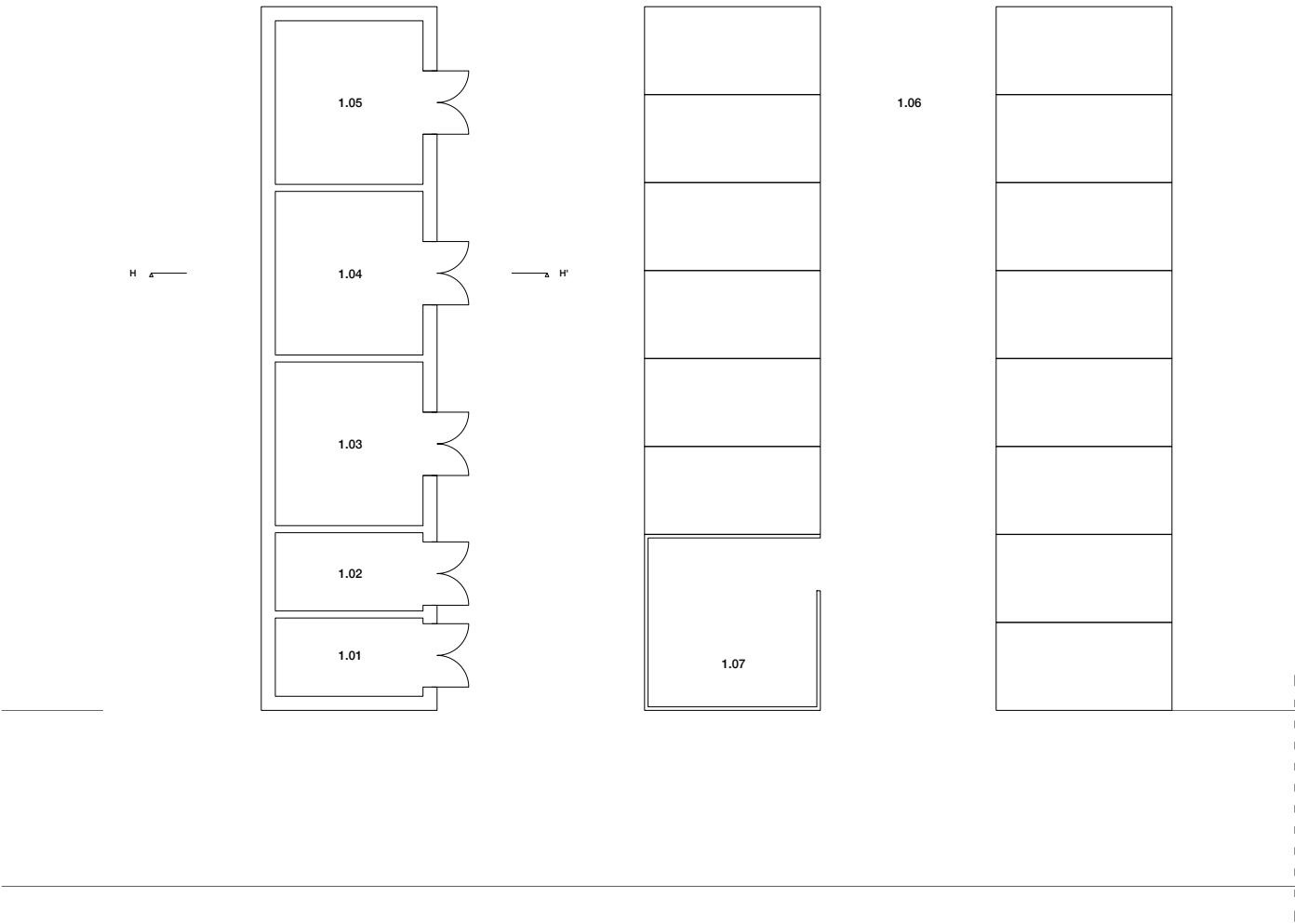

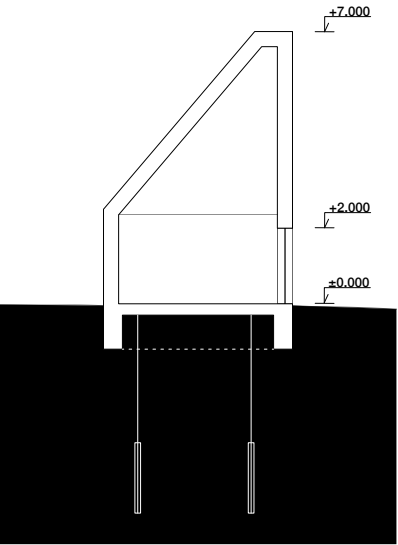

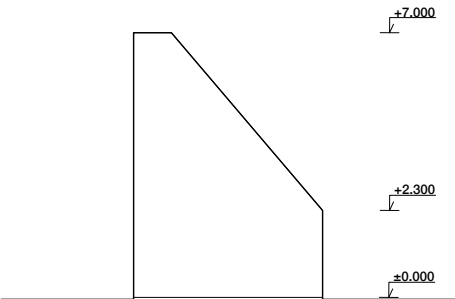
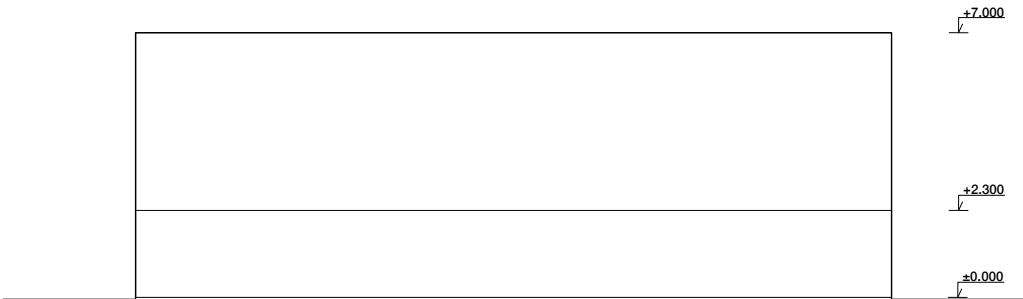
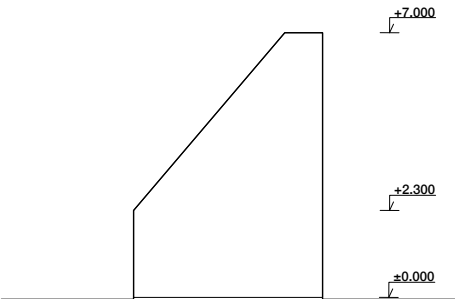
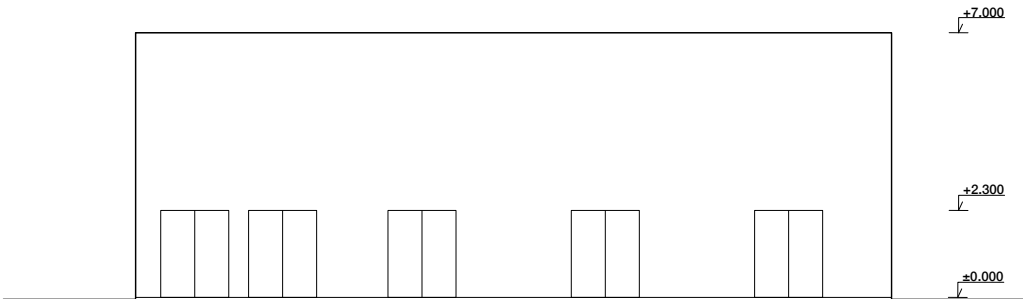

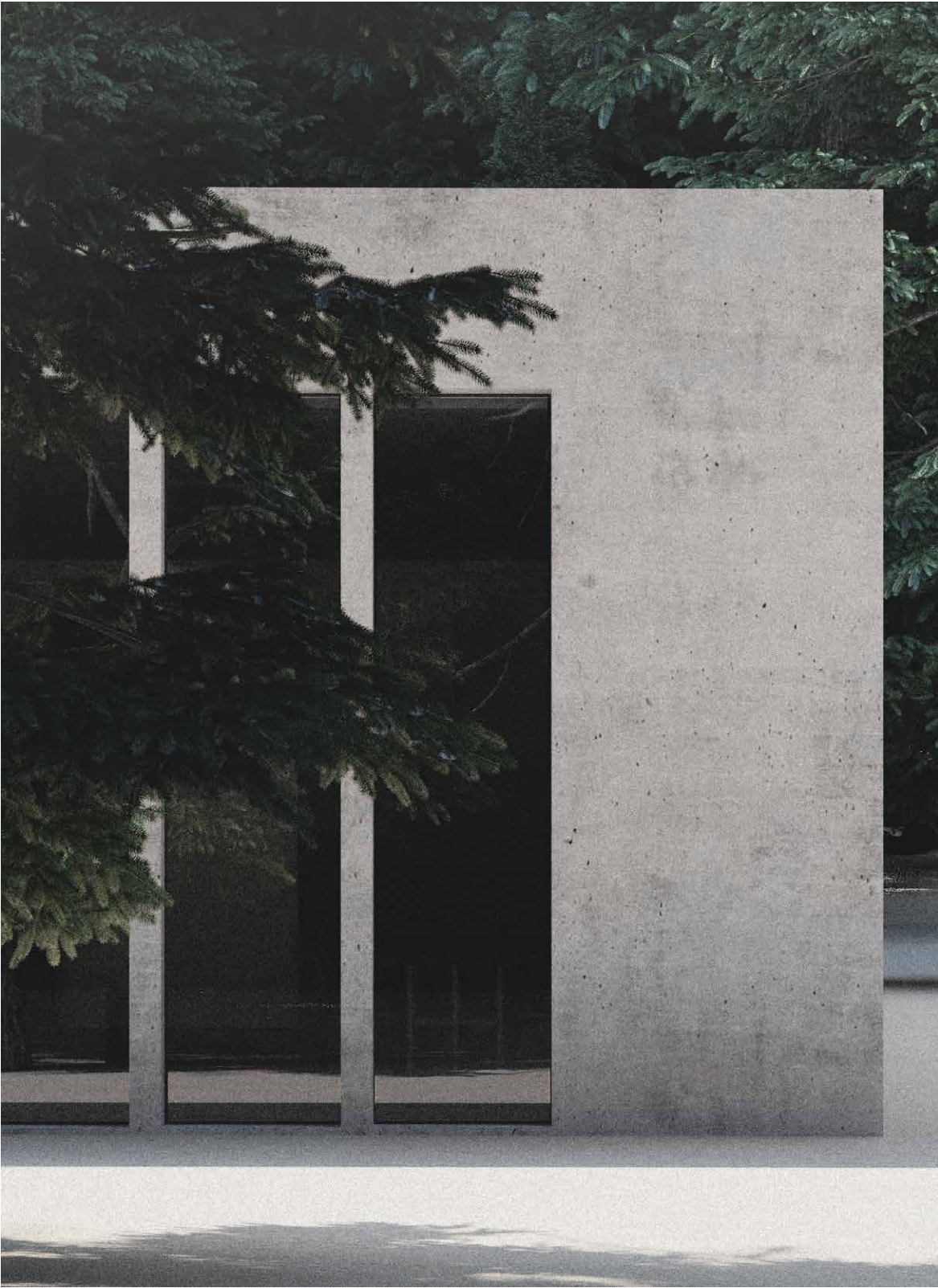
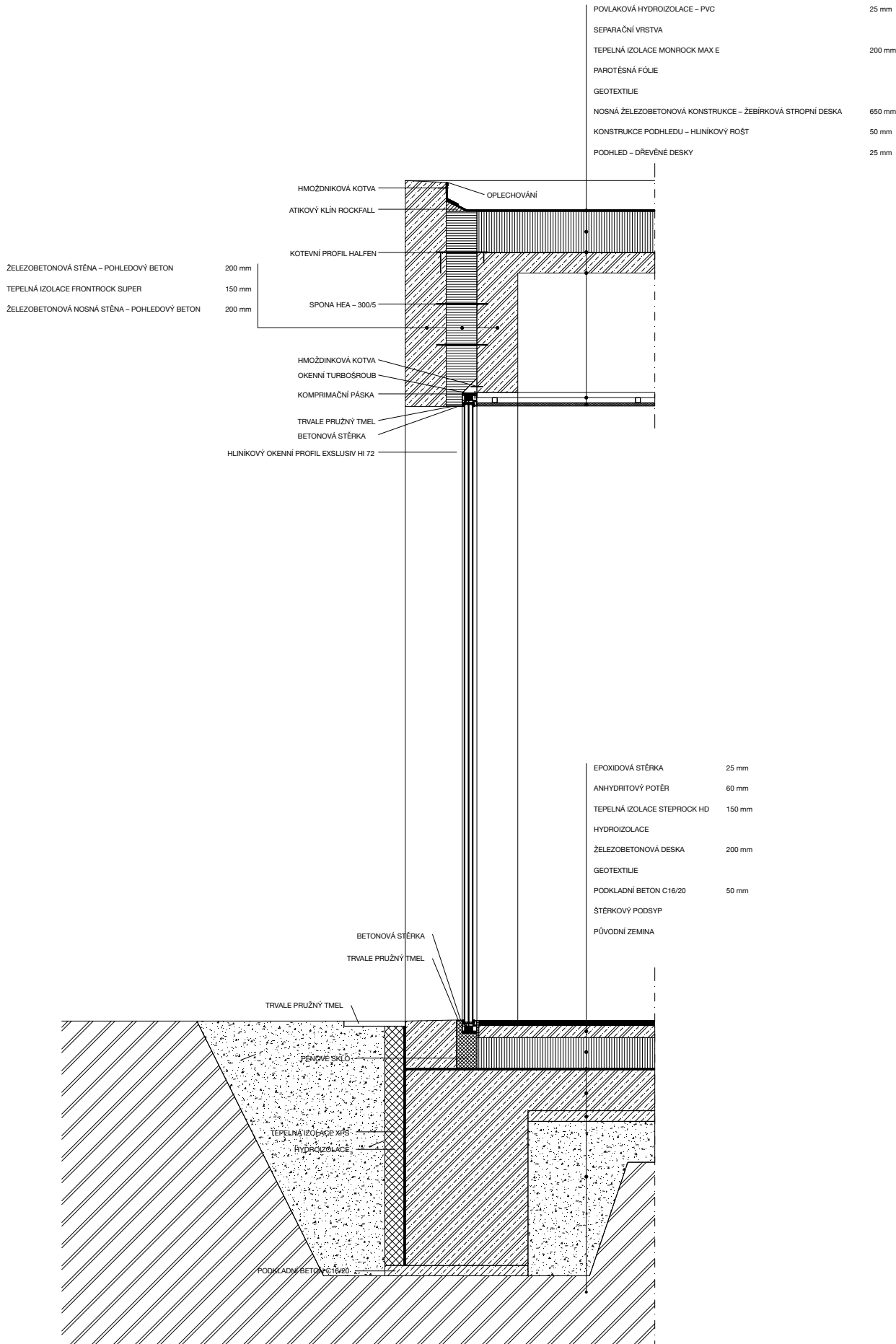

1.01	hlavní rozvodná skříň	9,34	m ²
1.02	technické zázemí	9,34	m ²
1.03	sklad rašeliny a biomasy	19,53	m ²
1.04	kotelna na biomasu	19,53	m ²
1.05	zaměstnanci – parkoviště	275,00	m ²
1.06	místo pro odpadky	23,04	m ²

1 Konstrukce

1.1 Vstupní objekt

Nosná konstrukce je navržena jako železobetonová monolitická. Svislé nosné konstrukce tvoří železobetonové stěny tloušťky 200 mm z pohledového betonu, vodorovné konstrukce jsou tvořeny deskou tloušťky 100 mm s vyztuženými žebírky – celková výška konstrukce je 650 mm. Konstrukce je opatřena izolací z minerální vaty. Fasáda je tvořena stěnou tloušťky 200 mm z pohledového betonu. Okna jsou navržena pevná s izolačním trojsklem. Střecha je jednoplášťová s klasickým pořadím vrstev s tepelnou izolací tloušťky 250 mm a s hydroizolačními pásy. Vnitřní nenosné konstrukce tvoří zděné příčky Ytong Klasik 200. Stavba je založena na základových pasech šířky 600 mm a je přichycena pomocí zemních kotev. Základová konstrukce podsklepené části objektu (technické zázemí, podzemní chodba) je navržena jako bílá vana a je přichycena pomocí zemních kotev. Podzemní chodba je dilatována.

1.3 Rašelinové lázně

Nosná konstrukce je navržena jako železobetonová monolitická. Stavba se nachází pod úrovní terénu. Svislé nosné konstrukce tvoří železobetonové stěny tloušťky 400 mm a 200 mm z vodonepropustného betonu, vodorovné konstrukce jsou tvořeny deskou tloušťky 400 mm z vodonepropustného betonu. Střecha je navržena jako zelená – zasypaná zeminou. Vnitřní nenosné konstrukce tvoří zděné příčky Ytong Klasik 200. Základová konstrukce je navržena jako bílá vana a je přichycena pomocí zemních kotev.

1.4 Vodní lázně

Nosná konstrukce je navržena jako železobetonová monolitická. Svislé nosné konstrukce tvoří železobetonové stěny tloušťky 200 mm z pohledového betonu, vodorovné konstrukce jsou tvořeny deskou tloušťky 200 mm. Sloupy podpírající zastřešující desku jsou rozměru 200x200 mm. Jedná se o areál užívaný v letních měsících, pouze dvě části s potřebou izolace jsou navrženy s izolací z minerální vaty a s fasádou tvořenou stěnou tloušťky 200 mm z pohledového betonu. Vnitřní nenosné konstrukce tvoří zděné příčky Ytong Klasik 200. Stavba je založena na základových pasech šířky 600 / 300 mm a je přichycena pomocí zemních kotev. Bazény jsou navrženy z vodonepropustného betonu a jsou přichyceny pomocí zemních kotev. Podzemní část s technologickým zázemím je navržena jako bílá vana a je přichycena pomocí zemních kotev.

1.2 Objekt technického zázemí

Nosná konstrukce je navržena jako železobetonová monolitická. Svislé nosné konstrukce tvoří železobetonové stěny tloušťky 200 mm z pohledového betonu, vodorovné konstrukce jsou tvořeny deskou tloušťky 200 mm. Konstrukce je opatřena izolací z minerální vaty. Fasáda je tvořena stěnou tloušťky 200 mm z pohledového betonu. Střecha je jednoplášťová s klasickým pořadím vrstev s tepelnou izolací tloušťky 250 mm a s fotovoltaiickou střešní krytinou. Vnitřní nenosné konstrukce tvoří zděné příčky Ytong Klasik 200. Stavba je založena na monolitických železobetonových pasech šířky 600 mm a je přichycena pomocí zemních kotev.

2 Materiály

Materiálem nosných konstrukcí i fasády je pohledový beton. Jedná se o beton s vodoodpudivou nebo vodonepropustnou úpravou. Příkladem specifikace jednoho z použitých betonů je vzhledem k vlhkému a agresivnímu prostředí C 25/30 – XC4, XF3, XD2.

3 Bezbariérové užívání budovy

Soubor staveb je navržen v souladu s bezbariérovým užíváním staveb. Vertikální komunikaci zajišťují rampy, evakuační výtahy a pomocná schodiště. Hygienická zázemí areálu jsou vybavena bezbariérovou toaletou, převlékací / přebalovací kabinou a bezbariérovými sprchami. Bazény jsou přístupné pomocí ramp.

4 Technické zařízení budovy

Hlavní technické zázemí objektu (kotelna, sklad biomasy, sklad rašeliny, sklad ložního prádla, rozvodna) se nachází v samostatné budově. Jedinou navrženou přípojkou je elektrická přípojka. Rozvodná skříň je umístěna v objektu zázemí.

Všechny objekty jsou vytápěny pomocí kotle na biomasu a pomocí tepelných čerpadel umístěných vždy lokálně u objektu.

Zdrojem vody je nově vytvořená studna. Ohřev teplé vody je zajištěn pomocí kotle na biomasu a tepelných čerpadel. Dešťová voda je sváděna do akumulární nádrže s přepadem a nadále je používána na závlahu nebo je odváděna dále do lesa. Šedá voda je využívána ke splachování toalet. Černá voda je přečištěna pomocí tříkomorového septiku a kořenové čistírny. V objektu rašelinových lázní je navržena přečerpávací stanice pro kanalizaci.

Vstupní objekt a slatinové lázně (včetně spojovací podzemní chodby) jsou větrány pomocí vzduchotechniky. U vstupního objektu jsou navrženy celkem tři jednotky: jednotka pro odvětrání prostoru zásobování, kuchyně a restaurace, jednotka pro odvětrání foyer, šatena a spch (umístěna v podhledu v chodbě u šaten) a jednotka v 1.PP odvětrávající podzemní chodbu. U rašelinových lázní je navrženo odvětrání pro celý objekt, strojovna vzduchotechniky je umístěna v provozní části lázní. Všechna zařízení přivádějí i odvádějí vzduch skrze střešní konstrukci. Všechna zařízení zároveň slouží jako klimatizační jednotky.

5 Požární bezpečnost staveb

Požární bezpečnost je zajištěna pomocí únikových východů vedoucích přímo na terén. Požární odvětrání je zajištěno pomocí automaticky otevíraných světlíků a nuceného větrání za pomoci vzduchotechniky (1.PP – podzemní spojovací chodba, rašelinové lázně). U podzemní spojovací chodby jsou po celé délce umístěna evakuační schodiště a výtahy zajišťující bezpečný únik. U objektu rašelinových lázní je navrženo schodiště pro zásah IZS, které je napojené na cestu s obratištěm.

Děkuji za odborné konzultace, podporu
a nekonečnou trpělivost.

Ing. arch. Radek Suchánek, Ph.D

Ing. Zuzana Vyoralová, Ph.D.
Ing. PAED. IGIP Jana Košťálová
Ing. Dagmar Vojtíšková
Ing. Vladislav Bureš, Ph.D.
plk. Ing. Ondřej Zmrhal
Mgr. Filip Šenk, Ph.D.

Koubovi
Hana Kyzlinková
Ing. arch. Tobiáš Hrabec

